

Beşiktaş, Süper Lig'de bugün Gaziantep FK'yi ağırlayacak

Trendyol Süper Lig'in 27. haftasında Beşiktaş, bugün Gaziantep FK'yi konuk edecek. Tüpraş Stadi'nda oynanacak 27. haftanın kapanış maçı, saat 20.30'da başlayacak. » [Sayfa 7'te](#)

Trafik ekipleri 1 haftada 3,5 milyon aracı denetledi

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, emniyet ve jandarma trafik ekiplerince, 27 Şubat-6 Mart tarihlerinde 3 milyon 541 bin 972 aracın denetlendiğini, 528 bin 511 sürücüyü işlem yapıldığını bildirdi. » [Sayfa 5'te](#)

Yılın ilk iki ayında hava yoluyla seyahat eden yolcu sayısı 30,4 milyonu aştı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, şubat ayında 14 milyon 234 bin 345 yolcunun hava yolu ile seyahat ettiğini bildirerek, "İki ayda hizmet verilen yolcu sayısı 30 milyon 457 bin 920'ye ulaştı." ifadesini kullandı. » [Sayfa 3'te](#)

Döner kanatlı İHA'lar ABD'de boy gösterecek

Türk savunma sanayisi bünyesinde geliştirilen döner kanatlı insansız hava araçları (İHA) ALPİN ve DUMRUL, dikey havacılık endüstrisine odaklanan dünyanın en büyük konferans ve fuarlarından biri olarak kabul edilen VERTICON 2025'te vitrine çıkacak. » [Sayfa 3'te](#)

İttifak

10 MART 2025 PAZARTESİ

YIL: 29 SAYI: 9954

www.ittifakgazetesi.com

Şehitler için çıktığı yürüyüşte Keşan'a ulaştı

» [Sayfa 2'de](#)

Devlet Bahçeli: PKK terör örgütü ve iltisaklı gruplar derhal, ön şartsız silah bırakmalı

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "PKK terör örgütü ve iltisaklı gruplar derhal ve ön şartsız silah bırakmalı, hatta kanlı silahlarını Türkiye Cumhuriyeti'ne teslim etmelidir." dedi. Bahçeli, "Terörsüz Türkiye" hedefi kapsamında gündeme ilişkin yazılı açıklama yaptı. Terörsüz Türkiye hedefinin, tarihin ve coğrafyanın huzurla mühürlenmesi, umutla müj-

delenmesi, barış ve kardeşlik ruhuyla mücehhez hale gelmesi olduğunu aktaran Bahçeli, "On yıllardır milletimizin başına musallat olan kanlı musibetin nihayet sonu görünmüştür." ifadesini kullandı. Bahçeli, siyaset ve demokrasi hayatına düşen terör gölgesine artık sabır ve tahammül göstermenin mümkün olmadığını da vurguladı. » [Sayfa 5'te](#)

Kadıköy Belediyesi Meclis 1. Başkanvekili Ahmet Kurtuluş gözaltına alındı

Kadıköy Belediyesi Meclis 1. Başkanvekili Ahmet Kurtuluş, AK Parti'li Meclis Üyesi Elif Lale Bilgili'ye yönelik sözleri nedeniyle gözaltına alındı. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Kadıköy Belediye Meclisi toplantısı sırasında Bilgili'ye yönelik kullandığı ifadeleri nedeniyle Kurtuluş hakkında resen soruşturma açtı. Kurtuluş, hakkında

"görevi kötüye kullanma", "ifade özgürlüğünün engellenmesi" ve "kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi" suçlarından başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alındı. AK Parti'li Meclis Üyesi Bilgili'nin bu duruma tepki göstermesi üzerine Kurtuluş, teknik ekipten canlı yayının kesilmesini istemişti. » [Sayfa 5'te](#)

Dijital Vergi Dairesi'nde geçen yıl 12,2 milyona yakın işlem yapıldı

Gelir İdaresi Başkanlığının Dijital Vergi Dairesi hizmetinden geçen yıl 12 milyon 189 bin 318 işlem gerçekleştirirken, e-fatura uygulamasından yararlanan mükellef sayısı da 1 milyon 565 bin 603 oldu. Mükellefler, Dijital Vergi Dairesi üzerinden Hazır Beyan Sistemi, Defter Beyan Sistemi, e-beyanname gibi birçok uygulamaya tek

çatı altında ulaşabiliyor. Buna göre, e-fatura uygulamasından yararlanan mükellef sayısı geçen yıl bir önceki yıla göre 41,3 artışa 1 milyon 107 bin 692'den 1 milyon 565 bin 603'e yükseldi. Söz konusu dönemde e-arşiv uygulamasından yararlanan mükellef sayısı da yüzde 40,9 artarak 1 milyon 549 bin 138 oldu. » [Sayfa 6'da](#)

Hileli boşanmalar takipte

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), 2024'te yaptığı denetimlerde, yetim maaşı alabilmek için eşinden boşanan fakat boşandığı eşiyle aynı evde yaşamaya devam eden 2 bin 404 kişiyi tespit etti.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), kayıt dışı istihdam, sahte iş yeri, sahte sigortalı ve diğer usulsüzlüklere yönelik denetimlerini, sayısı 3 bini bulan denetmenlerce yürütmeye devam ediyor.

Geçen yıl kayıt dışı istihdamla mücadele için 124 bin 982, sahte iş yeri ve sahte sigortalılığa yönelik ise 12 bin 684 iş yerini denetleyen kurum, hileli boşanmalara karşı da çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda 2024'te, yetim maaşı alabilmek için eşinden boşanan fakat boşandığı eşiyle aynı evde yaşamaya devam edenlere yönelik Türkiye genelinde 3 bin 2 denetim yapıldı. Söz konusu denetimlerde, 2 bin 404 kişinin hileli boşanma yoluyla aylık aldığı tespit edildi. Bu kişiler hakkında yasal işlem başlatıldı, SGK

tarafından ödenen aylıklarının faiziyle alınması için gerekli adım atıldı.

94 bin kişinin sigortası iptal edildi

SGK'nin 2024'teki denetimlerinde, 2 bin 114 iş yer-

rinin sahte olduğu ortaya çıkarılırken, çalışmadığı halde sigorta primi ödenen ya da sahte iş yeri üzerinden sigortalı gösterilen toplam 94 bin 740 kişinin sigortası iptal edildi. Kayıt dışı istihdam nedeniyle söz konusu iş yer-

lerine toplam 2 milyar 36 milyon 732 bin lira ceza kesildi. İş yerlerinin ve çalışanların sosyal güvenlik sistemine kazandırılması kapsamında ise 21 bin 634 kişinin sigortalılığı ile 518 iş yerinin tescili sağlandı. » [Sayfa 3'te](#)

İSTANBUL'DA TARİHİ MEZARLIKLARINDA edebiyatçıların kaybolan kabirlerini arıyorlar

İstanbul'da bir grup araştırmacı, Türk edebiyatının önde gelen şair ve yazarlarının kayıp mezarlarını araştırıyor. İstanbul'un eski mezarlıklarında özenle bakımı yapılan ve anıtsal nitelikteki kabirlerin yanı sıra mezar taşları devrilmiş, isimsiz, harabe halde olanlar da bulunuyor. Son dönemde kayıtlar tutulmuş olsa da kabristanlıklardaki, Türk edebiyatının önde gelen isimlerinin de arasında bulunduğu birçok mezar kaybolmuş ya da tahrip olmuş durumda. Mezar taşları okunmaz haldeki Ahmet Haşim ve Abdül-

hak Şinasi Hisar'ın kabirleri geçen yıllarda bir grup araştırmacı tarafından gün yüzüne çıkarıldı. Ziya Osman Saba ve Osman Cemal Kaygılı'nın mezarları ise bulunamadı. Edebiyat araştırmacısı Mehmet Nuri

Yardım, edebiyat tarihçisi ve yazar Ahmet Kabaklı'dan aldığı tavsiye üzerine Ziya Osman Saba ve Ahmet Haşim'in mezarlarını bir grup edebiyatçıyla aramaya başladıklarını söyledi. » [Sayfa 2'te](#)

Türk Kızılay'dan iftardan sonra kan bağıışı çağrısı

Türk Kızılay Genel Başkanı Fatma Meriç Yılmaz, "Ramazan ayına stoklarımız güçlü, dolu bir şekilde girdik ama kan bağıışı devam ettiremezsek bu stoklar çok kolay erir." dedi. Türk Kızılay Genel Başkanı Fatma Meriç Yılmaz, vatandaşlardan ramazanda kan bağıışı yapmalarını isteyerek, "Ramazan ayına stoklarımız güçlü, dolu bir şekilde girdik ama kan bağıışı devam ettiremezsek bu stoklar çok kolay erir. Dolayısıyla ben iftardan sonra kan bağıışlamak isteyen vatandaşlarımıza 'biz hazırız, sizleri bekliyoruz' demek istiyorum." dedi. » [Sayfa 3'te](#)

Hamsi bitti, tekneler erken "paydos" etti

Denizlerde 15 Nisan'da başlayacak av yasağına kısa bir süre kala balıkçılar denizlerde hamsinin neredeyse bitmesiyle beraber erken "Paydos" edip teknelerini limana demirleyerek ağlarını ve teknelerini bakıma almaya başladı. Balık av sezonunun bitimine kısa bir süre kala sezonu kapatan Trabzonlu balıkçılar, teknelerini limana çekti. » [Sayfa 3'te](#)

YIKIMINA TERK EDİLEN...

ALİ AYÇIL » 2'de

Kısıklı'dan Bağlarbaşı'na doğru inerken, Macar atların çektiği süslü arabasıyla Bihruz Beyin, bir zamanlar aşk gezintisine çıktığı yerlerden geçersin.

YIKIMINA
TERK
EDİLEN...

Kısıklı'dan Bağlarbaşı'na doğru inerken, Macar atların çektiği süslü arabasıyla Bihruz Beyin, bir zamanlar aşk gezintisine çıktığı yerlerden geçersin. Çamlıca eteklerinde ve Millet Bahçesinde, peşinden koştuğu kırmızı şemsiyeli Periveş Hanımdan hiç bir iz kalmamıştır. Şu ilerde, Nuh Kuyusu'na dönünce sağda, Kemal Tahir'in Esir Şehir'indeki Kamil Bey'in babadan kalma ahşap konağının da yerinde yellere eser. Eğer iyi bir roman okuyucuysan, yol boyunca sıra sıra dizilmiş büyük firmalara, hastane binalarına, bankalara, derhanelere gözlerini kapatır, mekan zihnindeki haritayı yayar, onun daracık yollarından ya Karacaahmet'e ya da Üsküdar'a varıncaya kadar bir zaman - mekan oyunu oynaya-

ALİ
AYÇİL

www.ittifakgazetesi.com

bilirsin. Bunun muhafazakar bir hafızanın baş vurduğu sıradan bir oyun olduğunu düşünmeni istemem: Bilincin, kendini acımasızca yok eden bir kentin belleğine taşınabilmesi için, onu hayali olarak yeniden inşaya mecbur kaldığı durumlar vardır. Her inşa sonrasında, görünen kent görünmeyenle iç içe geçer ve bilinç bir kalıntı bile olmayan eski şehre yenisinin içinde can vererek zamanı günceller. Bu 'roman kent'in okur konduğuna sunduğu özel bir ev sahipliğidir ...

Kısıklı'dan Bağlarbaşı'na doğru inerken, Millet Bahçesini ve üst geçidi ardında bırakınca dönüp dikkatle sağına bakarsan, evlerin ahşap yapıldığı çağlardan kalma iki de konak çarpıp gözüne. Eğer iyi bir ro-

man okuyusan, küçük bir çok yaşamaktan alamazsın kendini. Cepheleri, çıkmaları, saçakları ve oymaları halen muntazam duran bu iki sahipsiz boş mekan, tuhaf bir vurdumduymazlıkla zamana bekçilik yaparlar. Vurdumduymazlıklarında, yıkımlarını mevsimlere ihale edenlere duydukları bir gurur da gizlidir. Gösterişli yeni kentin tabelaları ve ışıkları onları öylesine tenhalaştırmıştır ki, bir vakitler içeride aynaların, sehparların, etek hışırtılarının, tıraş takımlarının, yastıkların bulunmuş olabileceğini aklına getiremeden, görüşlerine takılıp kalırsın. Yine de bu iki konak öğreticidir: Gözden çıkarılmış ve kendi yıkımına terk edilmiş mekan özgürleşmiştir; bu, mimarları kışkıracak hususi bir özgürlüktür. Değersizleşmiş nesne, irili ufaklı sayısız amaç tarafından canlı tutulan kentin ortasında kutsal bir yapıt gibi durur ve beyhudedeliğiyle kentin iradesini gü-

lünçleştirir. Gözden çıkarılmışlığın mimarisi, bir kez inşa edilmiş olmanın yazgısına boyun eğerken kibirli kente bir imada da bulunur. İma kendisidir.

Kısıklı'dan Bağlarbaşı'na doğru inerken, Millet Bahçesini ve üst geçidi ardında bıraktıktan sonra, sağına bakınca gördüğün iki konaktan ilkinin çatısına dikkat et. Kendi yıkımına terk edilmiş ahşap evler, eğer bir yangına kurban gitmemişlerse ilk ciddi yarayı çatılarından alırlar ve büyük savunma çökmeyle başlar. Bir süre sonra çatısı ikinci kattan ayrıran, peşisıra da ilk katla ikincisi arasındaki tavanlar çöker. İşte benim yirmi yıldır selam vermeden geçmediğim iki arkadaşımın biri, yağmurların, rüzgarların, kimi mevsimler ağır bir yükü gelen karın cebine daha fazla dayanamamış. Savunma çöktüğüne göre, yıkıma terk edilenin yıkılışı üzerine konuşabiliriz artık. Soğukkanlılığımı duygusuzluğuma bağlamamı istemem; bazı evler ya-

kuklara bir korkuluk gibi görünmesini hiç istemeyiz. Ama işte sonuç ortada; çocuklar, araçların pencerelerinden akşam vakitleri konağa korkuya bakacaklar. Yıkım da öğreticidir; onda heves el değiştirir. Mekanı inşa eden heves çatıları, hatılları, geçmeleri, boğumları artık bir arada tutamayacak kadar soğuduğunda bu kez bir başka heves iş başı yapar. Ancak bir arada durduklarında bir hacmi, görüntüsü ve işlevi olan yorgun eşya zamanın yıkma hevesi sayesinde acı çekmekten kurtulur. Ondan geriye sebez, bağlamsız, alelade parçalar kalır. Kendiliğinden yıkım, direncini yitirmiş mekanın boşluk tarafından kutlanmasıdır...

Kısıklı'dan Bağlarbaşı'na doğru inerken, Millet Bahçesini ve üst geçidi ardında bıraktıktan sonra, sağına bakınca gördüğün iki konaktan ilki daha şimdiden boşluk tarafından kutsanmaya başlamış bile. Sıra ikinciye de gelecek. Eğer yok oluşlarının aşamalarını takip edebilirsen, her iki konaktan

artakalan boşlukla da yüzleşebilirsin. Ama bu kısa sürecek; sözde yasal korumaya alınmış bu mekanların geniş bahçelerinde ya eskilerin imitasyonu bir mekan ya da bir yolu bulunabilirse yeni mimarının tasarımlarından biri inşa edilecek. Cepheleri, duruşları ve güçlü çağrışımlarıyla bizi kentin şimdiki halinden koparabilme gücüne sahip yapılardan geriye kalan boşluk, onların nihai tanımıdır. Kendi çürümesine terk edilmiş olan 'beden yapı', tanıdık bir göz tarafından bir süre hayali inşa ile yeniden canlandırılır. İmitasyondan önceki bu son canlandırmalar, hayal kurucuyu, gerçek bir mekan aracılığıyla konusu eski mekanlarda geçen 'roman kent'e bağlar. Yalnızca binanın değil, tanığın da savunması çökmüştür artık. Uzunca bir zamandır kendi yıkımına terk edilmiş olanı izleyen göz, aslında yıkımına terk edilmiş birine aittir. Kişi kuşkuyla üstündeki hevesin kime ait olduğunu yoklar ve kendinden kalacak boşluğa düşer...

İstanbul'un tarihi mezarlıklarında
edebiyatçıların kaybolan kabirleri

İstanbul'da bir grup araştırmacı, Türk edebiyatının önde gelen şair ve yazarlarının kayıp mezarlarını araştırıyor.

İstanbul'un eski mezarlıklarında özenle bakımı yapılan ve anıtsal nitelikteki kabirlerin yanı sıra mezar taşları devrilmiş, isimsiz, harabe halde olanlar da bulunuyor. Son dönemde kayıtlar tutulmuş olsa da kabristanlıklardaki, Türk edebiyatının önde gelen isimlerinin de arasında bulunduğu birçok mezar kaybolmuş ya da tahrip olmuş durumda. Mezar taşları okunmaz haldeki Ahmet Haşim ve Abdülhak Şinasi Hisar'ın kabirleri geçen yıllarda bir grup araştırmacı tarafından gün yüzüne çıkarıldı. Ziya Osman Saba ve Osman Cemal Kaygılı'nın mezarları ise bulunamadı.

Ahmet Kabaklı'nın tavsiyesi üzerine yola çıktılar

Edebiyat araştırmacısı Mehmet Nuri Yardım, AA muhabirine yaptığı açıklamada, edebiyat tarihçisi ve yazar Ahmet Kabaklı'dan aldığı tavsiye üzerine Ziya Osman Saba ve Ahmet Haşim'in mezarlarını bir grup edebiyatçıyla aramaya başladıklarını söyledi. "Modern Türk şiirinin babası" olarak nitelendirilen Ahmet Haşim'in kabirini, Eyüpsultan Mezarlığı'nda, Mareşal Fevzi Çakmak'ın kabrinin yakınında bulduklarını aktaran Yardım, "Ahmet Haşim'in mezarını bulduğumuzda oldukça perişan bir durumdaydı. Mezar taşı simsiyah, demir parmaklıklar kırılmış, üstü çökmüş vaziyetteydi. Böyle perişan bir mezar taşı bulduk. Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Eyüpsultan Belediyesi tarafından restore edilerek günümüze kazandırıldı." dedi.

Ziya Osman Saba'nın aile kabristanlığı yok oldu

Yardım, mezarını bulunamadıklarını Ziya Osman Saba'ya ilişkin şunları söyledi: "Ahiret hayatı, aile yaşamı ve çocuklara dair yazdığı şiirler ve hikayelerle halk arasında büyük sevgi kazanmış olan Ziya Osman Saba, 29 Ocak 1957'de vefat etti. Eyüpsultan Mezarlığı'na defnedilen Saba'nın mezarı, zamanla kayboldu ve aile mezarlığı da dahil olmak üzere hiçbir iz bulunamadı. Biz de kültür

tarihçisi Dursun Gürlek, Muhsin Karabay ve şairin çocukları Osman ve Orhan Saba ile Eyüpsultan'a geldik ancak bir şey bulamadık. Çocukluğunda babasıyla beraber zaman zaman Kadıköy'den kalkıp burada yatan annesini ziyarete geliyorlar. Buraya çok bağlı Ziya Osman. Hatta şiirlerinde, hikayelerinde çok geçer Eyüpsultan Mezarlığı. Ziya Osman'ın şiirlerinde sıkça bahsedilen Kırk Merdivenler mevkisinde yer alan Saba ailesinin mezarlığı, yeni mezarlarla dolmuş ve eski yapılar yerini gecekondulara bırakmış. Ben, rahmetli eşi Rezzan Hanım'la konuşmuştum. O da 1984'e kadar gidip geldiğini sonra rahatsızlanınca bir daha gidemediğini ve sonrasında kaybolduğunu anlatmıştı."

Osman Cemal Kaygılı'nın kabri de bulunamıyor

Osman Cemal Kaygılı'nın da Eyüpsultan'daki Tokmaktepe Mezarlığı'nda bulunan kabrinin yerinin de belli olmadığını ifade eden Yardım, "Osman Cemal Kaygılı, İstanbul yazandır. Başta 'Çingene' romanı olmak üzere birçok roman ve öykü kitabı, eski İstanbul'la ilgili muhteşem yazıları, eserleri var. Kaygılı hakkındaki çalışmamı yaparken Tokmaktepe

Mezarlığı'nda yattığını öğrendim. Oraya gittim, maalesef hiçbir yerde izi yok. Mezar taşı bilinmiyor. Sonra yaptığım araştırmalarda şunu öğrendim, 1995 yılında Tokmaktepe Mezarlığı'nın oradan bir yol geçerken, kabirlerin taşınması denilen hadise vuku buluyor. En acı taraf ne biliyor musunuz? Osman Cemal Kaygılı'nın mezar taşına dünyanın ve İslam aleminin en büyük hattatı Hattat Hamid Aytaç yazmış. Acaba sırf o hat eseri yüzünden mi yoksa hakikaten kabri taşınırken mi kayboldu, bilemiyoruz." diye konuştu.

Mehmet Nuri Yardım, İstanbul'un fethinden önce mezarların açıldığı bölge olması nedeniyle Eyüpsultan'ın adeta bir açık hava müzesi özelliği taşıdığını ifade etti. Her ay Yeni Dünya Vakfında toplanarak "Eyüpsultan'ın Ebedi Sakinleri" programını düzenlediklerini belirten Yardım, akademik düzeyde yapılan bu toplantıların sonunda, anılan kişinin kabirini de ziyaret ederek dua ettiklerini aktardı. Benzer programların Zeytinburnu ve Fatih gibi İstanbul'un başka ilçelerinde de yapılmaya başlandığını dile getiren Yardım, son yıllarda bir bilinç uyanışı olduğunu ve insanların artık kabristanlara gittiğini kaydetti.

Abdülhak Şinasi Hisar'ın mezar taşı topraktan çıkarıldı

"Boğaziçi'nin ve İstanbul'un büyük yazarı" olarak nitelendirilen Abdülhak Şinasi Hisar'ı ise 2013'te, vefatının 50'nci yılı münasebetiyle Edebiyat Sanat ve Kültür Araştırmaları Derneğinin (ESKADER) bir toplantısında andıklarını, ertesi gün yazının kayıtlarda Zeytinburnu'ndaki Merkezefendi Mezarlığı'nda olduğu belirtilen kabirini ziyarete gittiklerini anlatan Yardım, şöyle devam etti: "Anıyoruz, hiçbir işaret, levha, iz yok. Boydan boya her tarafı dolastık, sonuç alamadık. Orada bir kulübedeki görevlinin yardımıyla bulabildik. Fakat mezar taşı düşmüş, toprağa gömülmüş, görünmüyor. Sonra etrafta çöp kutuları var ve sinekler uçuşuyor. Mezar taşını kaldırdık, 'Abdülhak Şinasi' yazıyor. Çok güzel bir istif yaptık. Üzülük doğrusu. Fatih'ımızı okuduk, duamızı ettik. Sonra Zeytinburnu Belediyesine müracaat ettik. Sağ olsun, belediye duyarlılık gösterdi ve o mezarı restore etti."

"Kültürel kayıp"

Tarihte iz bırakmış kişilerin mezarlarının bulunamamasını "kültürel kayıp" olarak niteleyen Yardım, bu durumun İstanbul'daki eski mezarlıklara dair sistemsizlik ve envanter eksikliklerini gözler önüne serdiğini söyledi. Yardım, bu tür kayıpların önüne geçilmesi için mezarlıklar idaresinin ve belediyelerin işbirliği yaparak kayıtlara geçmeyen kabirlerin envanterini çıkarması gerektiğini belirtti. Mezar taşlarının edebiyat ve sanat tarihi açısından önemine işaret eden Yardım, "Mezarlıklar sadece ölülerin değil, bir milletin geçmişini ve kültürünü taşıyan kutsal alanlardır." ifadesini kullandı. ●İSTANBUL-AA

Şehitler için çıktığı yürüyüşte Keşan'a ulaştı

Şehitler ve Türk bayrağı için İstanbul'un Bağcılar ilçesinden Çanakkale'ye yürüyen Tokat Onbeşli Torunları Derneği Başkanı ve Çanakkale Savaşı gazisi torunu Saffet Gümüş, yürüyüşünün 6. gününde Keşan'a ulaştı. Çanakkale Zaferi'nin 110. yılında, şehitler anısına, Türk bayrağı ile birlikte yürüyen Tokat Onbeşli Torunları Derneği Başkanı ve Çanakkale Savaşı gazisi torunu Gümüş, yürüyüşünün 6. gününde Keşan'a ulaştı. İlçe sınırlarına giren Saffet Gümüş, ilçe girişindeki Yenimuhacir Belde Belediye Başkanı Tamer Kural tarafından karşılandı. Gümüş, kendisini karşılayan Kural'a Türk bayrağı hediye etti. "Torundan Dedeye Vefa Yürüyüşü"nde yolunun "Şehitler yolu" olduğunu dile getiren Gümüş, "Bundan 110 yıl önce Tokat'tan ve Türkiye'nin dört bir yanından, 15 yaşında Ça-

nakkale'ye gittiler. Vatan, Kur'an, namus, bayrak elden gidiyordu. Eğer onlar 110 yıl önce oraya gitmeselerdi bizler şuan bu al bayrağın altında yaşamıyor olabilirdik. Allah tüm şehirlerimizin mekanlarını cennet eylesin. Onları doğuran annelerin de bugün anneler günü. Tüm şehit ve gazi annelerimizin, tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlu olsun. Mehmetçiklerimiz 110 yıl önce Çanakkale'de oruç tutmuşlar. Tabi orada serpmiş sofraya, yemek seçmek yok. İftarlarında süslü sofralar yok, sadece bir matara su. Sadece çirş otu yiyerek oruç tutmuşlar. Bu nedenle Türkiye'de yaşayan Müslüman kardeşlerimiz, şükretmesini bilelim, şükredelim" dedi. Kural da, Gümüş'ü bu yürüyüş nedeniyle tebrik etti. Saffet Gümüş, daha sonra yoluna devam etti. ●TEKİRDAĞ-İHA

Esenyurt'un ilk 'Hanımeli Tasarım ve Üretim Merkezi' açıldı

Esenyurt Belediyesi, kadınların üretim süreçlerine daha aktif katılmalarını sağlamak ve onlara ekonomik olarak destek sunmak amacıyla ilçenin ilk Hanımeli Tasarım ve Üretim Merkezi'ni Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde hayat geçirdi. Esenyurt Belediyesi, kadınların üretim süreçlerine daha aktif katılmalarını sağlamak ve onlara ekonomik olarak destek sunmak amacıyla ilçenin ilk Hanımeli Tasarım ve Üretim Merkezi'ni hayat geçirdi. Merkez, belediyenin el sanatları kursunda eğitim alan kadın kursiyerlere, el emeği ürünlerini satışa sunarak ev ekonomilerine katkı sağlamalarına imkan tanıyor. Belediye Başkan Vekili Can Aksoy'un öncülüğünde Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde kurulan merkez açılışına Başkan Vekilinin eşi Esin Aydın Aksoy ve çok sayıda vatandaş katıldı. Açılışın ardından Başkan Vekili Aksoy, kadınların ürettiği farklı tasarımları

inceleyerek, online satış konusunda da destek vereceklerini belirtti. Hanımeli Tasarım ve Üretim Merkezi'nin açılışının ardından, Başkan Vekili Aksoy 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla bir iftar programı düzenledi. İftarda, belediyenin kadın personelleri, ilçedeki kamu kurumlarında ve sivil toplum kuruluşlarında görev yapan kadınlarla bir araya geldi. Kur'an-ı Kerim tilaveti ile başlayan programda, dualar edildi ve oruçlar açıldı. Programda konuşan Aksoy, "Tüm kadınlarımızın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutluyorum. Bu anlamlı günde, Gazze'de yaşamını yitiren, evladını, eşini toprağa veren ve öyküsü eksik kalan kadınlara selam ediyorum. Şehitlerimizin annelerine, tüm cefakar Anadolu annelerine dualarımı gönderiyorum. Bugünün anlamlı kılan kadınlarımıza ve annelerimize teşekkür ediyor, her gününüzün 8 Mart gibi anlamlı olmasını diliyorum" dedi. ●İSTANBUL-İHA

Hırsızlığı haber vermeyen çalışanın işten çıkarılması 'haklı fesih' sayıldı

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, iş yerinde meydana gelen hırsızlığı şirket yetkililerine haber vermeyen işletme şefinin tazminatı işten çıkarılmasını hukuka uygun buldu. Dairenin kararına göre, Eskişehir'deki bir şirkette işletme şefi olarak çalışan kişi, şirket bünyesindeki araçların deposundan mazot çalındığı yönünde tutulan tutanağı şirket yetkililerine ulaştırdı. Hırsızlıkla ilgili inceleme başlatan şirket yetkilileri, daha önce de aynı olayın yaşandığını, işletme şefinin durumdan haberdar olmasına rağmen bunu kendilerine bildirmediğini tespit etti. Olayı bildirmediği için 4 yıldır çalıştığı yerinden tazminatsız çıkarılan çalışan, kıdem, ihbar ve manevi tazminatlarının ödenmesi talebiyle Eskişehir 2. İş Mahkemesi'nde dava açtı. Çalışanın, işvereni zarara uğratacak doğrudan bir eyleminin olmadığına işaret eden mahkeme, iş sözleşmesinin feshine dayanak eylemin, haklı fesih açısından olmadığına hükmetti. Mahkeme, kıdem ve ihbar tazminatının davacıya verilmesini kararlaştırdı. Karara itiraz üzerine dosyaya bakan Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 30. Hukuk Dairesi, işvereni haklı bularak, yerel mahkeme kararını kaldırdı. Daha önce yaşanan hırsızlık olayının ardından davacının, işvereni yerine geçerek olayla ve faille ilgili tasarrufla bulunduğu anlaşıldığı belirtilen kararda, şunlar kaydedildi: "Disiplin soruşturma sonucunun da gösterdiği gibi işverence bu olayın affedilmesinin söz konusu olmadığı, davacı işçinin atılı eylemine bağlı sadakat borcuna aykırı davranışının açık olduğu ve feshin haklı nedene dayandığını kabulü gerektiği gerekçesi ile davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesi kararını kaldırarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın reddine karar verilmiştir." ●ESKİŞELİR-AA

Liselilerden görme engellilere markette kolaylık sağlamak için mobil uygulama

Amasya'da iki lise öğrencisi görme engellilerin markette yardım almadan alışveriş yapmalarını sağlamak için yapay zeka destekli mobil uygulama geliştirdi. Amasya Türk Telekom Proje İmam Hatip Lisesi 10. sınıf öğrencileri Berra Başçıvan ve Berra Akpınar'ın görme engelli bireylerin market alışverişini kolaylaştırmak amacıyla geliştirdiği "Görme Engellilere Markette Kolaylık Projesi", TÜBİTAK 56. Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Bölge Yarışması'nda değerler eğitimi alanında birinci oldu. Proje, 24-26 Şubat tarihleri arasında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mehmet Yalçın Taşmektepligil Spor Salonu'nda gerçekleşen TÜBİTAK 56. Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Bölge Yarışması'nda sergilendi. Lise öğrencilerinin geliştirdiği uygulamada görme engelli kullanıcıya, telefon kamerasını tuttuğu reyonlarda ne olduğu sesli olarak anlatılacak, ürüne tuttuğunda da ürün hakkında bilgi vermesi hedefleniyor. Başçıvan, AA muhabirine yaptığı açıklamada, projeleriyle görme engelli bireylerin markette yardımsız, rahat bir şekilde alışveriş yapmalarını amaçladıklarını söyledi. Projeyi görme engelli bir akrabasından yola çıkarak hazırladıklarını ifade eden Başçıvan, bu tür bir uygulamaya görme engellilerin ihtiyacı

duyduğunu belirterek, "Böyle bir proje yaptığımız için çok mutluyuz. Projemiz halen gelişmekte. Projemize marka ile fiyat bilgileri de eklemeyi planlıyoruz. Görme engelli, markete girdiği zaman direkt haritalandırma şeklinde reyonlara sesli bir şekilde yönlendirilmesini hedefliyoruz." dedi. Berra Akpınar ise görme engelli birey markette mobil uygulamayı açtığında önce reyonların tanıtımının yapılacağını dile getirerek, "Daha sonra ihtiyacı olan reyona gidip ürünleri sesli bir şekilde tanıyor. İhtiyacı olan ürünü alıyor." diye konuştu. Akpınar, uygulamanın görme engellilerin yardım almadan kısa sürede alışveriş yapmalarını sağlayacağını ifade ederek, şöyle devam etti: "Görme engelli birey markete girdiği zaman uygulamayı açıyor. Telefonu tuttuğu tarafta eğer manav reyonu varsa uygulamaya sesli bir şekilde bunu söylüyor. Gıda reyonu varsa söylüyor. İhtiyacı olan reyona gidiyor ve telefonu ürünlere tutuyor. Ürünleri tanımlıyor ve sesli bir şekilde söylüyor. Hangisine ihtiyacı varsa onu alıyor." Amasya Türk Telekom Proje İmam Hatip Lisesi Fen Bilimleri Öğretmeni Proje Danışmanı Hidayet Terenci de öğrencilerin güzel bir projeye imza attıklarını ve ödül aldıkları için mutlu olduklarını kaydetti. ●SAMSUN-AA

SGK hileli boşanmaları takibe aldı

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), 2024'te yaptığı denetimlerde, yetim maaşı alabilmek için eşinden boşanan fakat boşandığı eşle aynı evde yaşamaya devam eden 2 bin 404 kişiyi tespit etti. SGK, kayıt dışı istihdam, sahte iş yeri, sahte sigortalı ve diğer usulsüzlüklere yönelik denetimlerini, sayısı 3 bin bulan denetmenlerce yürütmeye devam ediyor. Geçen yıl kayıt dışı istihdamla mücadele için 124

bin 982, sahte iş yeri ve sahte sigortalılığa yönelik ise 12 bin 684 iş yerini denetleyen kurum, hileli boşanmalara karşı da çalışmalarını sürdürüyor. Bu kapsamda 2024'te, yetim maaşı alabilmek için eşinden boşanan fakat boşandığı eşle aynı evde yaşamaya devam edenlere yönelik Türkiye genelinde 3 bin 2 denetim yapıldı. Söz konusu denetimlerde, 2 bin 404 kişinin hileli boşanma yoluyla aylık al-

dığı tespit edildi. Bu kişiler hakkında yasal işlem başlatıldı, SGK tarafından ödenen aylıklarının faiziyle alınması için gerekli adım atıldı. SGK'nin 2024'teki denetimlerinde, 2 bin 114 iş yerinin sahte olduğu ortaya çıkarılırken, çalışmadığı halde sigorta primi ödenen ya da sahte iş yeri üzerinden sigortalı gösterilen toplam 94 bin 740 kişinin sigortası iptal edildi. Kayıt dışı istihdam ne-

deniyle söz konusu iş yerlerine toplam 2 milyar 36 milyon 732 bin lira ceza kesildi. İş yerlerinin ve çalışanların sosyal güvenlik

sistemine kazandırılması kapsamında ise 21 bin 634 kişinin sigortalılığı ile 518 iş yerinin tescili sağlandı. ●ANKARA-AA

Yılın ilk iki ayında hava yoluyla seyahat eden yolcu sayısı 30,4 milyonu aştı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, şubat ayında 14 milyon 234 bin 345 yolcunun hava yolu ile seyahat ettiğini bildirerek, "İki ayda hizmet verilen yolcu sayısı 30 milyon 457 bin 920'ye ulaştı." ifadesini kullandı.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, yazılı açıklamasında, Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) Genel Müdürlüğü'nün şubat ayına ait hava yolu uçak, yolcu ve yük verilerini değerlendirdi. Yolcu ve çevre dostu havalimanlarında iniş-kalkış yapan uçak sayısının iç hatlarda 58 bin 345, dış hatlarda 50 bin 397 olduğuna işaret eden Uraloğlu, böylece uçak trafiğinin üst geçişlerle birlikte 148 bin 633'e ulaştığını aktardı. Uraloğlu, şubat ayında iç hat yolcu trafiğinin 6 milyon 435 bin 916, dış hat yolcu trafiğinin de 7 milyon 792 bin 684 olduğunu belirterek, "Şubatta direkt transit yolcularla birlikte 14 milyon 234 bin 345 yolcu hava yoluyla seyahat etti. Söz konusu ayda iç hatlarda 60 bin 72 ton, dış hatlarda 269 bin 67 ton yük taşındı. Böylece, taşınan yük 329 bin 139 tona ulaştı." ifadelerini kullandı. Ocak-şubat döneminde havalimanlarına iniş-

kalkış yapan uçağın iç hatlarda 130 bin 862, dış hatlarda 108 bin 690 olduğuna, böylece üst geçişlerle birlikte 323 bin 986 uçak trafiğine ulaşıldığına dikkati çeken Uraloğlu, açıklamasını şöyle sürdürdü: "Türkiye geneli havalimanlarında iç hat yolcu trafiğinin 13 milyon 977 bin 241, dış hat yolcu trafiğinin 16 milyon 469 bin 602 olduğu bu dönemde iki ayda hizmet verilen yolcu sayısı 30 milyon 457 bin 920'ye ulaştı. Söz konusu dönemde

havalimanları yük trafiği iç hatlarda 128 bin 885 ton, dış hatlarda 565 bin 843 ton olmak üzere 694 bin 727 tona ulaştı."

Uraloğlu, Türkiye'nin mega projelerinden İstanbul Havalimanı'nda şubatta uçak trafiğinin iç hatlarda 7 bin 615, dış hatlarda 29 bin 209 olmak üzere 36 bin 824'e ulaştığını bildirerek, bu havalimanında iç hatlarda 1 milyon 85 bin 129, dış hatlarda 4 milyon 606 bin 896 olmak üzere 5 milyon 692

bin 25 yolcuya hizmet verildiğini aktardı. Ocak-Şubat döneminde de söz konusu havalimanında iç hatlarda 16 bin 618, dış hatlarda 63 bin 127 olmak üzere 79 bin 745 uçak trafiği gerçekleştiğine işaret eden Uraloğlu, "İç hatlarda 2 milyon 318 bin 780, dış hatlarda 9 milyon 807 bin 815 olmak üzere 12 milyon 126 bin 595 yolcu trafiği gerçekleşti." ifadesini kullandı. Uraloğlu, İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nda yolcu trafiğinin iç hatlarda 1 milyon 283 bin 770, dış hatlarda 1 milyon 938 bin 566 olmak üzere 3 milyon 222 bin 336 olduğunu belirterek, uçak trafiğinin de iç hatlarda 7 bin 181, dış hatlarda 11 bin 78 olmak üzere 18 bin 259'a ulaştığını bildirdi. Sabiha Gökçen Havalimanı'nda iki aylık sürede iç hatlarda 16 bin 283, dış hatlarda 23 bin 700 olmak üzere 39 bin 983 uçak trafiği gerçekleştiğine dikkati çeken Uraloğlu, iç hatlarda 2 milyon 863 bin 78, dış hatlarda 4 milyon 26 bin 760 olmak

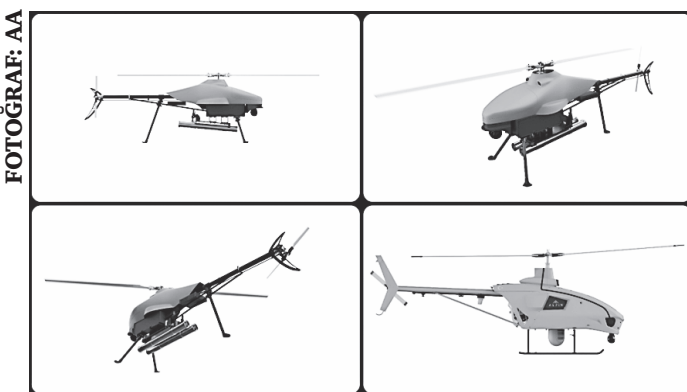
üzere 6 milyon 889 bin 838 yolcuya hizmet verildiğine işaret etti.

Uraloğlu ayrıca, İstanbul Atatürk Havalimanı uçak trafiğinin söz konusu ayda 1901, iki aylık dönemde de 4 bin 182 olduğunu belirtti. Bakan Uraloğlu, turizm merkezlerindeki havalimanlarında hizmet sunulan yolcu sayısının iki ayda iç hatlarda 2 milyon 416 bin 704, dış hatlarda ise 1 milyon 533 bin 824 olmak üzere 3 milyon 950 bin 528'e ulaştığını belirtti. İç hatlarda 21 bin 42, dış hatlarda da 11 bin 347 olmak üzere 32 bin 389 uçak trafiği gerçekleştiğine işaret eden Uraloğlu, şunları kaydetti: "İki aylık dönemde İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nda 1 milyon 590 bin 906, Antalya Havalimanı'nda 1 milyon 948 bin 453, Muğla Dalaman Havalimanı'nda da 151 bin 588 yolcuya hizmet verildi. Muğla Milas-Bodrum Havalimanı'nda 188 bin 569 yolcuya hizmet verilirken Gazipaşa Alanya Havalimanı'nda 71 bin 12 yolcu trafiği gerçekleşti." ●ANKARA-AA

Türkiye'nin döner kanatlı İHA'ları ABD'de boy gösterecek

Türk savunma sanayisi bünyesinde geliştirilen döner kanatlı insansız hava araçları (İHA) ALPIN ve DUMRUL, dikey havacılık endüstrisine odaklanan dünyanın en büyük konferans ve fuarlarından biri olarak kabul edilen VERTICON 2025'te vitrine çıkacak. Pasifik Teknoloji'nin savunma sanayisinde faaliyet gösteren şirketi Titra, yarın başlayacak ve 13 Marta kadar sürecektir. Dallas'taki VERTICON 2025 etkinliğine katılacak. Helikopterler, gelişmiş hava hareketliliği, insansız hava sistemleri, elektrikli dikey kalkış ve iniş (eVTOL) araçları gibi dikey havacılık alanındaki yenilikleri ve profesyonelleri bir araya getirmek amacıyla düzenlenen etkinliğe, 15 binden fazla endüstri profesyoneli ve 600'den fazla katılımcı firma bekleniyor. VERTICON'da özellikle kargo ve lojistik çözümlerine odaklanılarak, sektörün ihtiyaçlarına yönelik teknolojiler sergilenicektir. Titra, fuara DUMRUL'un modeli ve ALPIN'in fuar maketi ile katılacak, havacılık sektöründeki lojistik çözümlerini aktaracak. Elektrik motoruyla çalışan sessiz

bir helikopter olan DUMRUL, 17-18 kilogram kalkış ağırlığına sahip ve 30 dakikaya kadar havada kalabiliyor. Yakın mesafe gözetleme için tasarlanan DUMRUL, altına monte edilen silah sistemleri ve entegre görüntüleme kabiliyetleri ile hedefleri etkin bir şekilde etkisiz hale getirebiliyor. Kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilen hava aracı, kısa menzilli operasyonlarda etkin silah kullanımı için tasarlandı. DUMRUL ilk görüşüne hazırlanıyor. İnsansız helikopter ALPIN, genişletilmiş yakıt tankı sayesinde 9 saate kadar havada kalabiliyor. ALPIN, 200 kilogramı aşan faydalı yük kapasitesi ile askeri ve sivil operasyonlarda çeşitli ekipman ve malzemelerin güvenli şekilde taşınmasına olanak sağlıyor. Tamamen otonom kalkış ve iniş kabiliyetine sahip olan helikopter, önceden belirlenmiş rotalarda uçabilme özelliği sayesinde programlanmış görevleri yerine getirebiliyor. ALPIN, Türkiye'nin ilk özgün insansız helikopteri olarak güvenlik güçlerinin envanterine girdi. ●ANKARA-AA

Türk Kızılaydan iftardan sonra kan bağıışı çağrısı

Türk Kızılay Genel Başkanı Fatma Meriç Yılmaz, vatandaşlardan ramazanda kan bağıışı yapmalarını isteyerek, "Ramazan ayına stoklarımız güçlü, dolu bir şekilde girdik kan bağıışı devam ettiremezsek bu stoklar çok kolay erir. Dolayısıyla ben iftardan sonra kan bağıışlamak isteyen vatandaşlarımıza 'biz hazırız, sizleri bekliyoruz' demek istiyorum. Bu sene 3 milyon üni-

tenin üzerinde kan toplayamaz hedefliyoruz. Bu da Türkiye'nin kan ihtiyacının yüzde 95'ini oluşturuyor. Günde ortalama 7 ila 9 bin arasında hastanelerin kan ihtiyacı oluyor. Ramazan ayına gelince bu rakam biraz daha düşüyor, özellikle planlı ameliyatlarda ramazanın önemine veya sonrasına kayması nedeniyle. Biz normal şartlarda en azından o gün dağıttığımız kan kadarmı yerine koymayı hedefliyoruz. Bu da günlük bizim 9 ila 10 bin civarında kan bağıışı almamızı gerektiriyor. Genelde ramazan, kış ayı ya da çok sıcak yaz ayları dışında 10 ila 12 bin günlük kan bağıışı almayı başarabiliyoruz. Ramazanda şu an kan verme sayısı 4-5 binlere düşmüş durumda. İhtiyaçlar 5 ila 6 bin düzeyinde gidiyor. Dolayısıyla stoktan her gün eksik 2 bin yazıyoruz." ●HATAY-AA

FOTOĞRAF: AA

Bağımlı olan bireyi toplum kaybeder, her bir bireyin toplumdaki kaybı yerine konulamaz sorunlara neden olur, kişinin ailesi, ürettiği işler, toplum her alanda o bireyin katkısından yoksun kalır.

Uyuşturucu bağımlılığıyla nasıl mücadele edilmeli?

PROF. DR. MUSTAFA NECMİ İLHAN

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı TUBİM ve Yeşilay Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan, uyuşturucu bağımlılığının altında yatan sebepleri ve nasıl mücadele edilmesi gerektiğini AA Analiz için kaleme aldı.

Bugün dünyada tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar çok uyuşturucu türü bulunmakta, insanlık ise oldukça karmaşık bir uyuşturucu sorunu ile mücadele etmektedir. Günümüzde uyuşturucudan etkilenmeyen hiçbir coğrafya bulunmamaktadır. Uyuşturucuyla sürdürülen mücadele, her yıl birçok rapora da yansımaktadır. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Dairesine (UNODC) göre, 15-64 yaş aralığında hayatının bir döneminde madde kullandığını beyan eden kişiler dünyada yüzde 5,6, Avrupa'da yüzde 29'dur. Türkiye'de ise "Genel Nüfusta Tütün, Alkol ve Madde Kullanımına Yönelik Tutum ve Davranış Araştırması" 2011 ve 2018 yıllarında Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı TUBİM Şube Müdürlüğü tarafından 15-64 yaş grubunda yapılmış, 2011 yılında hayatında en az bir kere herhangi bir yasa dışı uyuşturucu maddeyi kullanım oranı yüzde 2,7 iken, 2018 yılında yüzde 3,1 olarak ölçülmüştür. Kullanılan uyuşturucu madde türleri ülkelere, bölgelere ve kıtalara göre değişkenlik göstermekle birlikte esrar ve türevleri küresel ölçekte en sık kullanılan madde olmayı sürdürmektedir. Örneğin, Avrupa'da esrardan sonra en sık tüketilen maddeler kokain, ekstazi iken Kuzey Amerika'da opioid türevleri, ülkemizde ise şu an için metamfetamindir.

Uyuşturucu bağımlılığına yol açan başlıca faktörler

Uyuşturucu bağımlılığına somut olarak tek bir nedenin yol açtığını söylemek, genellemeler yapmak doğru değildir. Ancak Türkiye uyuşturucu araştırmalarında da kanıtlandığı üzere, özellikle gençlerde en yakın arkadaşlarında veya ailede uyuşturucu kullanan birinin varlığı ile merak ve kendini ifade etme gereksesi en çok uyuşturucu kullanımına başlama ve devam etme nedenidir. Bunun yanında kişilerin çevresinde uyuşturucunun normalleştirilmesi, sosyal çevresinde, yaşadığı ortamda, sosyal medya ve geleneksel medyada sık sık kullanıcılara

yer verilmesi ve özendirilmesi de uyuşturucu kullanımının en etkili sebeplerin başında gelmektedir. Ayrıca, suç oranının yüksek olduğu bir bölgede yaşamak, eğitim ve okula devam etmemek ile çalışmamak da uyuşturucu kullanımına alt yapı hazırlamaktadır.

Aile yapısı, eğitim düzeyi ve ekonomik durum bağımlılık riskini etkiliyor

Aile içi şiddet ve ihmalin varlığı, stresin fazlalığı, ailelerin çok baskıcı ya da ilgisiz olması, ailede gençlerin özdeşim kurabileceği bir bireyin olmaması da bağımlılık riskini artırmaktadır. Genel olarak sosyoekonomik yönden dezavantajlı bireyler uyuşturucu bağımlılığı yönünden daha yüksek risk grubunda olsa da bu durum toplumlara göre değişebilmektedir. Eğitim açısından bakıldığında ise daha eğitimsiz grupların en riskli olduğu, tüm eğitim grupları içerisinde üniversite öğrencilerinin daha fazla riske sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Dijital çağda sosyal medya ve internetin uyuşturucu kullanımına etkisi

Günümüzde uyuşturucu tedarikçileri akla gelmedik yöntemler kullanmaktadır. Kargo ile uyuşturucu gönderimi, sosyal medya araçları ile kullanıcıya ulaşma, gizli ya da açık şekilde uyuşturucu kullanımı teşvik, toplumda beğeni alan karakterlerin uyuşturucu kullanımı ve paylaşımı, suç örgütlerini, uyuşturucu çete liderlerini yüceltme, romantikleştirme ve daha fazlası hemen her gün karşımıza çıkmaktadır.

Tüm bunlar için önlem almak mümkün olsa da, asıl önemli olanın bu etkilere dirençli, ne istemediğini bilen, uyuşturucunun zararlarını bilen "hayır" diyebilen gençler ve toplumlar oluşturmaktır ve bu çok daha etkin bir yoldur. Bunun için de toplumu erken yaşlardan başlayarak uyuşturucusuz bir yaşam biçimini benimsetmek, spor, akıl oyunları gibi farklı motivasyon alanlarına gençleri yönlendirmek çok önemlidir.

Bağımlılığın toplumsal düzeyde yol açtığı sosyal ve ekonomik sorunlar

Bağımlı olan bireyi toplum kaybeder, her bir bireyin toplumdaki kaybı yerine konulamaz sorunlara neden olur, kişinin ailesi, ürettiği işler, toplum her alanda

o bireyin katkısından yoksun kalır. Oysaki toplumda her bireyin katkısına ihtiyaç vardır. Üstelik ilerleyen dönemde uyuşturucu bağımlılığının tedavisinin kolay olmadığı düşünüldüğünde, bireye verilecek sağlık hizmetlerini, bu hizmetlerin maliyetini, ailesi ve toplum göğüslemek zorunda kalır. Uyuşturucu bağımlılarında yandaş hastalıkların da daha sık olduğu düşünüldüğünde, hastane yatak işgalinden, süren ve artan maliyetlere, kişinin, üretimde olmamasından kaynaklı ailesinin zor durumda olmasına neden olan bir dizi maliyet de atarak devam eder.

Suç oranları ile uyuşturucu kullanımı arasındaki ilişki

Dünyanın her yerinde uyuşturucu suç örgütleri birbirleriyle ve hatta terör örgütleriyle işbirliği yapabilir. Suç ve suç grupları ile hangi uyruktan olursa olsun mücadele edilmektedir. Kolluk birimlerimiz bu konuda da dünyadaki örneklerinden daha üstün şekilde görev yapmaktadır. Son yıllarda, tarihimizin en kapsamlı, planlı ve mücadeleci kurumların koordinasyon içinde olduğu bir uyuşturucu mücadelesi yürütülmektedir. Büyük oranda kolluk gayretiyle ortaya çıkarılabilen uyuşturucu suçlarına müdahalenin artması, birimlerimizin performans, motivasyon, kabiliyet ve mücadele kapasitesinin yükselmesinden kaynaklıdır.

Dünyada cezaevlerinde olan hükümlülerin oldukça yüksek bir kısmı uyuşturucuyla ilişkili suçlardan hükümlüdür. 2022 yılında Türkiye'de uyuşturucu madde bağlantılı suçlardan ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklu oranı yüzde 35,4 iken 2023 yılında bu oran yüzde 33,7'ye düşmüştür. Bunun yanında uygulanan başarılı Denetimli Serbestlik çalışmaları da mücadeleye ciddi katkı sağlamaktadır.

Türkiye'de uyuşturucu ile mücadelede yasal ve kurumsal mekanizmalar

Türk Ceza Kanunu 188. Maddesi uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticaretini, 190. Maddesi uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırmayı, 191. Maddesi kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almayı, kabul etmeyi veya bulundurmayı ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmayı suç olarak tanımlamaktadır. 9 Temmuz 2018 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçilmesiyle beraber ülkemizdeki ku-

rumların yapılarında da birtakım değişiklikler söz konusu olmuştur. Dolayısıyla bağımlılıkla mücadele çalışmalarının kesintisiz sürdürülmesi amacıyla yeni bir mevzuat düzenlemesi yapılmıştır. Bu bağlamda 2019/2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesiyle Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulunun (BMYK) Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında toplanmasına karar verilmiştir.

Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu; Adalet, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği, Gençlik ve Spor, Hazine ve Maliye, İçişleri, Milli Eğitim, Sağlık, Tarım ve Orman, Ticaret, Ulaştırma ve Altyapı Bakanları ile Cumhurbaşkanlığı Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu Başkanvekilinin katılımıyla yeniden oluşturulmuştur. Sağlık Bakan Yardımcısının başkanlığında Bağımlılıkla Mücadele Kurulu ve illerde de Vali başkanlığında il koordinasyon kurullarının oluşturulabileceği, ayrıca Yüksek Kurul tarafından ihtiyaç duyulması halinde çalışma gruplarının oluşturulabileceği hükme bağlanmıştır. Bu çatı kapsamında ülkemizdeki uyuşturucu ve uyarıcı maddelerle mücadele, 12 bakanlık ve ilgili kurum ve kuruluşlarla çok disiplinli bir yaklaşımla sürdürülmektedir.

Uyuşturucu bağımlılığıyla mücadelede başarılı ülkelerin stratejileri

Uzun dönemdir Türkiye, hem arz ile mücadelede kolluk güçleri; polis, jandarma ve sahil güvenliğinin ulusal ve uluslararası yakalama başarısı, önleme alanında da Yeşilay'ın başta okullar, öğretmenler, dezavantajlı gruplara yönelik faaliyetleri, Tıbbi hizmetler alanında Sağlık Bakanlığının hemen her ilde yer alan Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlıları Tedavi ve Araştırma Merkezi (AMATEM) ve Çocuk- Ergen Alkol ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı Tedavi ve Arındırma Merkezleri (ÇAMATEM) ile uyuşturucuyla mücadelede örnek gösterilmektedir. Ancak bağımlı olup tedavi olanların aynı riskli ortamlarından uzaklaşması, istihdam sağlanması alanında daha alınacak yol vardır.

Bir grup ülkede bağımlılar rehabilitasyon sürecini birlikte yaşadıkları köylerde geçirmekte ve iyi uygulama örneği olarak sunulmaktadır. Bir grup ülke ise zarar azaltma yaklaşımı ile özellikle uyuşturucu bağımlılarına günlük dozlarını sağlamakta ve yine uygulama örneği olarak sunulmaktadır. Keza uyuşturucu kullanımın belli alanlarda sınır-

layan ülkeler de mevcuttur. Fakat bu uygulamaların hiçbirisi uyuşturucusuz bir yaşam biçimini benimseyen ülkeler kadar başarılı değildir ve salgın olarak da adlandırılabilir uyuşturucu kullanımının artmasına neden olmaktadır.

Türkiye Uyuşturucu Araştırmaları 2011 ve 2018 verilerine bakıldığında, Türkiye'deki uyuşturucu kullanıcılarının geçmişteki bağımlılık yapıcı maddeleri kullanımı, öncesinde sigara kullanımının 1,5 kat, alkol kullanımının 2,6 kat uyuşturucu kullanımını artırdığı, bu oranların 18 yaş altı gençlerde ise sigara için 16,5 kat, alkol için ise 12 kat olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar, bağımlılık yapıcı maddeler ile topyekün mücadelenin önemini açıkça ortaya koymaktadır. Tütün, alkol ya da uyuşturucu kullanımı konusunda daha serbest politikalara sahip ülkelerin de mücadelede başarısız olacağı aşikardır.

Bağımlılıkla mücadelede sivil toplum kuruluşlarının ve bireylerin rolü

Bağımlılıkla mücadele, arzın azaltılması, talebin azaltılması, bağımlıların erken tanısı, tedavisi ve rehabilitasyon olmak üzere birkaç farklı boyutta değerlendirilebilir. Sivil toplum kuruluşlarının (STK) desteği, özellikle talep azaltılması aşamasında çok kıymetlidir, ancak uyuşturucu gibi bir kez denemenin yüzde 70'e yakın bağımlı olmaya sebep olacağı gerçeği göz önüne alındığında, STK ve çalışanlarının tanımlanmış yetkililiklere sahip olması çok önemlidir. Zira iyi niyetle ama yetkin olmadan yapılan sivil toplum çalışmaları kimi zaman tam tersine uyuşturucuyu özendirici bir etki de sağlamaktadır.

Türkiye'de toplumun yüzde 75,2'si sigara kullanmayı "ağır risk" olarak tanımlarken, yüzde 82,8'i alkol kullanmayı, yüzde 97,3'ü uyuşturucu kullanmayı, ağır risk olarak tanımlamaktadır. Türkiye'de toplumun bağımlılıklara yönelik bu hassasiyeti dikkat alındığında, Yeşilay'ın uyuşturucunun da dahil bağımlılıklar için gerçekleştirdiği mücadelenin önemli özellikle önleme alanındaki faaliyetlerinin etkisi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Toplumun konuya bu şekilde bakışı da mücadeleyi desteklemektedir.

[Prof. Dr. Mustafa Necmi İlhan, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı TUBİM ve Yeşilay Bilim Kurulu Üyesidir.]

ABD'de kızamık salgını 12 eyalete yayılırken toplam vaka sayısı 222'yi buldu

ABD'nin özellikle Texas ve New Mexico eyaletlerinde etkili olan kızamığın son haftalarda artış göstererek 12 eyalete yayıldığı, ülke genelinde tespit edilen toplam vaka sayısının 222'yi bulduğu belirtildi. ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (CDC), ülkedeki kızamık salgınıyla ilgili açıklama yaptı. CDC'nin resmi internet sitesinden yapılan açıklamada, ülke genelinde çoğu çocuk olmak üzere toplam 222 vakanın tespit edildiği, Texas ve New Mexico eyaletleri başta olmak üzere Alaska, California, Florida, Georgia, Kentucky, New Jersey, New York, Pensilvanya, Rhode Island ve Washington

eyaletlerinde de kızamık vakalarına rastlandığı kaydedildi. 7 Mart itibarıyla Texas 198 kızamık vakasıyla söz konusu 12 eyalet içinde açık ara ilk sırada, New Mexico 10 vakayla ikinci sırada yer aldı. Açıklamada, Texas'ta bir çocuğun, New Mexico'da da bir yetişkinin kızamık nedeniyle hayatını kaybettiği belirtilerek salgının yayılmaya devam ettiği ve gelecek günlerde vaka sayılarında artış yaşanabileceği uyarısı yapıldı. Ülkede ilkbahar ve yaz seyahat sezonunun yaklaşıldığına işaret edilen açıklamada, bu çerçevede kızamık hastalığının aşılama yoluyla yayılmasını önlemede kamu sağlığı

görevlilerinin oynadığı önemli role işaret edildi. ABD Sağlık Bakanı Robert Kennedy, göreve geldikten sonra ilk açıklamasını, Başkan Donald Trump'ın düzenlediği kabine toplantısında, ülkede tekrar baş gösteren kızamık salgını konusunda yapmıştı. Texas'ta kızamık aşısı olmayan bir çocuğun hayatını kaybetmesine ilişkin soruya Kennedy, "Bu, olağan dışı bir durum değil, her yıl kızamık salgınları yaşıyoruz." yanıtı vermişti. Ülkede 2000 yılından bu yana görülmeyen kızamıktan bir çocuğun ölmesini "olağan" olarak değerlendiren Bakan Kennedy, salgını "önemsiz" göstermeye çalışmakla eleştirilmişti. ●NEW YORK-AA

FOTOĞRAF: AA

Kadıköy Belediyesi Meclis 1. Başkanvekili Kurtuluş gözetiminde

Kadıköy Belediyesi Meclis 1. Başkanvekili Ahmet Kurtuluş, AK Parti'li Meclis Üyesi Elif Lale Bilgili'ye yönelik sözleri nedeniyle gözaltına alındı. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı, Kadıköy Belediye Meclisi toplantısı sırasında Bilgili'ye yönelik kullandığı ifadeleri nedeniyle Kurtuluş hakkında resen soruşturma açtı. Kurtuluş, hakkında "görevi kötüye kullanma", "ifade özgürlüğünün engellenmesi" ve "kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi" suçlarından başlatılan soruşturma kapsamında gözaltına alındı.

Ne olmuştu?

Kadıköy Belediye Meclisi, mart ayı toplantılarının üçüncü oturumu, Meclis 1. Başkanvekili Ahmet Kurtuluş başkanlığında gerçekleştirilmişti. Meclis'te CHP'li Meclis üyelerinin gündem dışı konuşmalarının ardından söz alan AK Parti Grup Başkanvekili Elif Lale Bilgili'nin konuşmasına devam ederken araya giren Meclis 1. Başkanvekili Kurtuluş, her konuşmacının konuşma süresinin beş dakika olduğunu söylemişti. Daha sonra konuşmasına devam eden Bilgili'ye süresinin dolduğunu söyleyen Kurtuluş, mikrofonunu kapatmıştı. AK Parti'li Meclis Üyesi Bilgili'nin bu duruma tepki göstermesi üzerine Kurtuluş, teknik ekipten canlı yayının kesilmesini istemişti. Talep üzerine yaşanan tartışmanın ardından Kurtuluş, "Bu şekil yok yahu. Bu, olmaz böyle. Şunu çıkaralım, atalım dışarı Allah aşkına. En son bu noktaya geldik." ifadelerini kullanmıştı. Bilgili ise bu sözlerle tepki göstererek salondan ayrılmıştı. CHP İstanbul İl Başkanı Özgür Çelik, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, Kadıköy Belediyesi Meclis 1. Başkanvekili Ahmet Kurtuluş hakkında, AK Parti'li Meclis Üyesi Elif Lale Bilgili'ye yönelik ifadeleri nedeniyle parti içi disiplin süreci başlatıldığını bildirmişti. Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığınca resen başlatılan soruşturma kapsamında Kurtuluş hakkında gözaltı kararı verilmişti. ●İSTANBUL-AA

BAHÇELİ: PKK terör örgütü ve iltisaklı gruplar derhal, ön şartsız silah bırakmalı

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "PKK terör örgütü ve iltisaklı gruplar derhal ve ön şartsız silah bırakmalı, hatta kanlı silahlarını Türkiye Cumhuriyeti'ne teslim etmelidir." dedi.

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, "Terörsüz Türkiye" hedefi kapsamında gündeme ilişkin yazılı açıklama yaptı. Terörsüz Türkiye hedefinin, tarihin ve coğrafyanın huzurla mühürlenmesi, umutla müjdelenmesi, barış ve kardeşlik ruhuyla mücehhez hale gelmesi olduğunu aktaran Bahçeli, "On yıllardır milletimizin başına musallat olan kanlı musibetin nihayet sonu görünmüştür." ifadesini kullandı. Sosyal, siyasal, ekonomik, güvenlik, toplumsal maliyetiyle birlikte insani, vicdani kayıp ve mağduriyetleri yüksek seviyelere tırmanan silahlı şiddet ve ihanet döneminin kapanmak üzere olduğunu belirten Bahçeli, başka bir seçenek veya ileri sürülebilecek bir mazeretten bahsedilemeyeceği gibi bölücü terörü haklı gösterebilecek hiçbir anlayış ya da amaçtan da söz edilemeyeceğinin altını çizdi. Bahçeli, siyaset ve demokrasi hayatına düşen terör gölgesine artık sabır ve tahammül göstermenin mümkün olmadığını vurgulayarak, şunları kaydetti: "Türk milleti harici ve dahili odakların baskı ve dayatmalarına göz yummayacak, risk ve tehditlerin daralan markajına sıkışıp kalmayacaktır. Terörle demokrasi, silahla siyaset, kaosla huzur, bölünmeyle birlik ve beraberlik arasında güvenli bir liman, ara bir istasyon yoktur. Aziz milletimiz, makus ve menhus talihini yenmek için kutlu irade ve inancıyla devrededir. Geride kalan 41 yıllık terör ve bölücülük enkazı el birliğiyle, ortak aklın imkanlarıyla, elbette samimi, sahici, sabırlı, hasbi ve güven veren hamlelerle kaldırılacaktır. Terörün kanlı izleri silinmekle birlikte tortu ve kalıntıları da tamamıyla kazınıp atılacaktır. Herhangi bir yol kazasının yaşanmaması, yanlış anlamaların tezahür etmemesi, hassasiyet yönü ziyadesiyle fazla olan iyimser gelişmelerin sek-

FOTOĞRAF: AA

taye uğramaması/uğratılması konusunda son derece dikkat, sorumluluk, özen ve uyanıklık gerekmektedir."

MHP Genel Başkanı Bahçeli, "Terörsüz Türkiye" sürecinin ihmal ve ihlali düşünülemeyecek altın bir fırsat olduğunu belirterek, şöyle devam etti: "Bu fırsat aynı zamanda vehimlere kapılmadan müşterek fehim, fecir ve ferasetle tedarik ve temin edilmelidir. DEM Parti'nin sağduyulu, soğukkanlı, sıcak mesajlarının yanı sıra tutarlı ve istikrarlı adımlarını muhafaza gayreti sonucunda Türkiye partisi olmasının önu de açıklaktır. 27 Şubat İmralı çağrısı, PKK terör örgütüyle birlikte diğer bütün uzantı ve grupları açıkça bağlamaktadır. YPG'nin ve buna benzer terörist oluşumların anılan çağrıdan muaf ve istisna olduklarını iddia etmeleri, çatlak ses çıkarırların bu mesnetsiz görüşü bir plan dahilinde paylaşımları örgütsel ve kurucu önderliğin doğasıyla tamamıyla gelişkilidir. Terör örgütünü kuran feshini istemiştir. Bunun dışında zamana oynamak, ortamı bulandırmak, süregelen pozitif gündemi tahrip ve tahrik edici nitelikte top çevirmek, siyasi ve hukuki düzenleme taleplerini yoğunlaştırmak aymazlıktır. Bilhassa melezleşmiş bir millet yapısını dikte etmenin peşine düşenler, yürürlükteki Anayasa'da ifadesini bulan Türk

vatandaşlığı tanımını pervasızca ve peşin hükümlerle tartışmaya açanlar terörsüz Türkiye seferberliğini kesintiye uğratmanın düşünü kuran tatlı su kurnazlarıdır. Gerçekçi ve geniş bir temelde mezkur seferberliğin sonuca ulaşması halinde kazanması kaçınılmaz olan, bununla kalmayıp ortaya çıkacak muazzam barış ve bahtıyarlık vasatından dolayı göğsü kabarması kesin görülen elbette ortak kader paydasında buluşan herkestir."

"Bizim nazarıımızda herkes Türkiye'dir, milletin tamamıdır." ifadesini kullanan Bahçeli, maşeri vicdanın terörün kalıcı ve köklü şekilde bitişinden veya bitirilmemesinden kesinkes yana olduğunu belirtti. Bahçeli bu gayenin en kısa sürede ifa ve icrasında en küçük görüş ayrılığının olmadığının altını çizerek, şunları kaydetti: "Zaman ve zeminin konjektürel gergitlerinden yararlanarak söz konusu ağır sorunun uzamasına, savsaklanmasına, hatta sabote edilip aykırı ve çarpık seslerin çıkmasına hizmet edenler hesabını veremeyecekleri vebal altındadır. Türkiye'miz siyasi mutabakat ve toplumsal dayanışmayla terörsüz bir geleceği inşa ve ihya amacındadır. Hiç şüphe yoktur ki terör, büyük ve kahredici bir insanlık suçudur. Terör, insani miras ve emanetlerin hiçe sayıl-

masıdır. Türk milleti terörle yaşamaya ne mahkum, ne mecbur, ne de müstahaktır. PKK terör örgütü ve iltisaklı gruplar derhal ve ön şartsız silah bırakmalı, hatta kanlı silahlarını Türkiye Cumhuriyeti'ne teslim etmelidir. Ateşkes açıklaması doğru, dengeli ve isabetli bir açıklama değildir. Çünkü ateşkes rejiminden bahsetmek için eşit ve egemen güçlerin karşılıklı münasebet ve mücadelesine sahne olan ahlaki, mantıkî, meşru ve hukuki bir ortamın varlığı asla yoktur. Bunun tam tersine olacak şekilde, yapılacak her teklif, söylenecek her söz tek taraflı bir oyalanmadır ve beyhudedir."

"Bölücü terör örgütü, örgütsel varlığını sona erdirmelidir"

Bahçeli, küresel siyaset ve stratejik ilişkilerin pek çok sarsıcı gelişmeye gebe olduğu bir dönemde terör örgütünün bütün uzantı ve bağlantılarıyla silah bırakmasının ikamesi olmayan bir gereklilik olduğunu vurguladı. Jeopolitik kırılmaların tehlikeli şekilde vasat bulduğu bugünkü dünya tablosunda milli birlik ve dayanışma ruhunun işlerliğine ve işlevselliğine ileri düzeyde ihtiyaç olduğuna dikkat çeken Bahçeli, "Bölücü terör örgütü, kurucu önderliğin 27 Şubat çağrısına müzahir hareket

edip hiçbir şart ileri sürmeksizin silahla yollarını ayırmalı ve örgütsel varlığını sona erdirmelidir. Bunun dışında hiçbir tasarruf, tahayyül ve tehir çabası masum ve makul kabul edilmeyecektir." açıklamasında bulundu.

"Türk ve Türkiye Yüzyılı, huzur ve barışın yüzyılıdır"

"Anayasa'da amir hüküm olan Türk vatandaşlığı tanımını etrafında gittikçe somutlaşan, sürekli irtifa kazanan tehlikeli ve tedirgin edici tartışmaların ifade ve düşünce hürriyetinden daha çok yıkıcı ve zehirleyici fonksiyonu vardır ve bu art niyetli keşmekeşin süratle sonlandırılması samimi beklentimizdir." ifadelerini kullanan Bahçeli, bölgesel nitelikli kaos dinamiklerinin son derece etkin ve faal olduğuna işaret etti. MHP Genel Başkanı Bahçeli, şu değerlendirmelerde bulundu: "Suriye'nin Lazkiye ve Tartus kentlerinde yaşanan kaygı veren çatışmalar yaygınlik emaresi göstermektedir. Dış bağlantılı etnik ve mezhebi provokasyonların bir yanda ülkemiz diğer yanda komşu ülkeler aleyhine kapsamlı olarak sipariş edildiği anlaşılmaktadır. Derin ve netimsiz bir bunalım kapanına şuursuz ve fütursuz zihniyetler tarafından sürüklenmek istenen küresel ve bölgesel müesses mimari her türlü kriz ve kargaşaya açık haldedir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında tecelli eden hakim ve havi uluslararası sistem ölümcül darbelerle tasfiyenin eşliğindedir. Buna karşılık adalet, eşitlik, hakkaniyet ve haysiyet esaslarına saygılı bir dünyanın tesis ediliş edilmeyeceği, siyasi ve stratejik yol haritasının ne zaman belirleneceği, demokrasi ve hukuk alanında görülen kontrolsüz dağınıklığın ve dağılmanın nasıl toparlanacağı her insanı, her milleti, her ülkeyi yakından ilgilendiren ortak bir sancıdır. ●ANKARA-AA

FOTOĞRAF: AA

Emniyet ve jandarma trafik ekipleri, bir haftada 3,5 milyondan fazla aracı denetledi

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, emniyet ve jandarma trafik ekiple- rince, 27 Şubat-6 Mart tarihle- rinde 3 milyon 541 bin 972 ara- cın denetlendiğini, 528 bin 511 sürücüye işlem yapıldığını bil- dirdi. Bakan Yerlikaya, sosyal medya hesabından, bir haftalık trafik denetim verilerini açıkladı. Emniyet ve jandarma trafik ekip- lerinin 27 Şubat-6 Mart 2025 tarihlerinde 3 milyon 541 bin 972 aracı denetlediğini aktaran Yerlikaya, şu bilgileri paylaştı: "Işıklı ya da sesli uyarı işareti bulunan cihazları (çakar) mev- zuatta izin verilmeyen araçlara takarak kullanan 61 sürücüye

işlem yapıldı. Hız ihlalinde bu- lunan 149 bin 309, periyodik muayenesi yapılmamış 29 bin 367, emniyet kemeri kullanma- yan 26 bin 462 ve sürücü belgesiz araç kullanan 17 bin 62 ve zo- runlu mali sorumluluk sigortası bulunmayan 8 bin 997 olmak üzere diğer işlemlerle toplam 528 bin 511 aracı/sürücüye iş- lem yapıldı. Lütfen trafik kural- larına harfiyen uyalım, aşırı hız yapmayalım. Araçlarımızda da otobüslerde de emniyet kemeri takmayı ihmal da etmeyelim. Yolculuklar sizleri sevdiklerinize kavuşturmak için vardır, ayırmak için değil." ●ANKARA-AA

Milletvekili Ün: "Kredi batağına neden olan tüketim çılgınlığı geleceğimizden çalıyor"

Gelecek Partisi Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün, TBMM'de yaptığı konuşmada, yaşanan ekonomik sıkıntılara ve buna bağlı olarak toplumun yozlaşmasına dikkat çekti. Milletvekili Ün, "Yılbaşından bu yana yasal takibe düşen toplam batık kredi miktarı 328 milyara fırladı. İcradaki dosya sayısı 22,5 milyona ulaştı, bu da icralık olmayan hanemiz yok demektir" dedi. Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün, TBMM'de yaptığı konuşmada yaşanan ekonomik sıkıntılara ve ödenemeyen kredi borçlarına dikkat çekti. Halkın borç yükünün artmasıyla birlikte toplumsal yozlaşmanın da katmerlenerek arttığına dikkat çeken Milletvekili Ün, "Enflasyon, faiz, borç ve ahlak, bunlar kan kardeşler, ilk 3'ü varsa ahlaki yozlaşmayı engellemek mümkün ol- muyor. Hangi eğitim programını uygularsanız uygulayın, hangi dine, hangi felsefeye sarılırsanız sarılın, enflasyon, faiz, borç sar- malı yozlaşmayı katmerliyor. Çe- teler, uyuşturucu, illegal hayatlar gencecik nesilleri kuşatıyor, geleceğimizi mahvediyor. Maalesef, 2017'den sonra altı yıl boyunca enflasyon, faiz kur sarmalı içinde her 3'üne de tavan yaptırarak hem ülke darboğaza sokuldu

FOTOĞRAF: İHA

hem vatandaşın cebi, sofrası ta- rumar edildi hem de ülkeyi bir müsilağ ağı gibi saran toplumsal yozlaşma katmerlendi. Öyle ağır bir kriz ki iki yıldır enflasyonla mücadele kaplumbağa hızıyla gerçekleşiyor. Öyle büyük bir yük ki kriz çılmadık vatandaş kapısı bırakmıyor" ifadelerini kul- landı. Türkiye'de sadece son iki haftada yasal takibe düşen tü- ketici kredisi borcunun 3,2 milyar liraya, kredi kartı borcunun da 3,6 milyar liraya yükseldiğini hatırlatan Milletvekili Ün, "Yıl- başından bu yana yasal takibe düşen toplam batık kredi miktarı geçen yıla göre yüzde 70 artarak 328 milyara fırladı. Bireysel kre- disini ödeyemeyen, yasal takibe düşenler geçen yıla göre yüzde 56 arttı, 303 bin kişi oldular. Karşılıksız çek senet tutarları yüzde 250 artış gösterdi. İstan- bul'da kredi kartı sahiplerinin yarıdan fazlası borcunun tama-

mını ödeyemiyor, yüzde 35'i de asgarisinden ödeyebiliyor. İcra- daki dosya sayısı yüzde 14 arttı, 22 buçuk milyon icra dosyası demek, icralık olmayan hanemiz yok demektir. Taktipteki krediler artıyor, kredi kartı kullanımı yük- seliyor, ödeme oranları düşüyor. Konkordato ilanları rekor kırıyor, iflas eden şirketlerin sayısı artıyor. Bunlar sadece bir veri değil, bun- lar söylen ocaklar, biten evlilikler, yarım kalan eğitimler demek; bunlar gencin, emeklinin, asgari ücretlinin cebindeki parayla bir- likte hayallerinin de yok olması demek" şeklinde konuştu.

"Tüketim çılgınlığı artıyor"

Türkiye'de sınıflar arasında oluşan derin uçurumun tüketim çılgınlığını da beraberinde ge- tirdiğine dikkat çeken Milletvekili Ün, "20 milyar dolarlık ithal mal tüketimi birkaç yılda 52 milyar

dolar oldu. Buna karşılık, tek derdi geçim olan, aybaşını ge- çirmek için düştüğü denizin içi- den kartlara sarılan vatandaşların kullandığı kredi kartı sayısı bir yılda yüzde 9 artarak 130 mil- yonu geçti. Bakın, bu kredi kartı batağı, beraberinde borç batağı, uyuşturucu batağına eş değer bir batakt. İnşa ettiriz veresiye hayatlar insanımızın geleceğinden çalıyor. Takibe düşen dosya sayısından anlaşılacağı üzere de veresi hayatların da sonunu ge- tirdiniz. İnsanımıza olmayan pa- rayı harcattınız, şimdi de peşle- rine düşüp faizin faizini tahsil etmeye çalışıyorsunuz. Ülke kriz- de, milyonlar sefalet içinde ama 2021'de ayda 1 milyar dolar olan araba ithalatı bugün 3 mil- yara dolara yükseldi yani se- mirttiğimiz ama enflasyonla ilgili suçlamada aklınıza getirmedii- ğiniz kesimler tüketiyor, faturayı garip gureba ödüyor. 80 milyon insan, o birkaç milyonluk imti- yazlı azınlığa para yetiştirmek için didiniyor ama yine de yete- rimiyorlar; için özeti budur. İn- sanlarımızın daha fazla ahını al- mayın, olmayan parayı faizle ödünç vermeyin, daha fazla vebal almayın, emeklerinin karşılığını verin" dedi. ●ANKARA-İHA

Hamsi bitti, tekneler erken "paydos" etti

Denizlerde 15 Nisan'da başlayacak av yasağına kısa bir süre kala balıkçılar denizlerde hamsinin neredeyse bitmesiyle beraber erken "Paydos" edip teknelerini limana demirleyerek ağlarını ve teknelerini bakıma almaya başladı. Balık av sezonunun bitimine kısa bir süre kala sezonu kapatan Trabzonlu balıkçılar, teknelerini limana çekti. Bu sezon bol şekilde avlanan palamuttan umduğunu bulan balıkçılar hamside ise istenilen avı gerçekleştirmedi. Trabzon'daki farklı limanlara demirleyen bazı balıkçılar gelecek sezon için şimdiden teknelerini ve ağlarını bakıma alırken, bazıları da Orkinos avı için Akdeniz'e gitmeye hazırlanıyor. Yoroz limanına demirleyen gemi sahiplerinden Emrehan Köroğlu bu sezon balıklık adına iyi geçtiğini belirterek, "Bu sezon bizim açımızdan güzel geçti. Kötü demeyelim iyi geçti. Palamut avı oldukça iyiydi. Palamut avından sonra hamsi avına başladık. Aslında hamsi pek beklemiyorduk ancak biraz hamsi avı oldu. Balık olmayınca ve çıkan balık da masraflarımızı karşılamayınca paydos ettik. Son dönemde hamsi ve istavrit vardı, onlar da daha sonra olmayınca bitirdik. Şu anda ağlarımızın bakımı ve tamiri ile uğraşıyoruz, yakında biter. Tekrar nasipse 1 Eylül'de tekrar palamut avına başlayacağız" dedi. 15 Nisan'a kadar tekne tamiratıyla ilgilenip sezonu kapatacaklarını dile getiren balıkçı tayfalarından Harun Genç, "Artık balık avına çıkma sona erdi. Bu sene bereketliydi, palamut bayağı oldu. Hamsi de oldu ama geçtiğimiz yıllara nazaran biraz daha az oldu. Erken paydos etmemizin sebebi biraz da hamsiye bağlı oldu. Hamsi avı olması gerektiği gibi olmayınca biz de bitirdik. Bu süre zarfında da ağlarla ilgilenip sezonu tamamen kapatacağız" diye konuştu. Hamside sezonun bittiğini istavritin de bitmeye yaklaştığını kaydeden balıkçı tayfalarından Taner Kul ise "Biz genelde hamsi avına çıktığımız için hamsi de bittiği için demirledik. Ağımızı temizledik, eksik olan yerleri de tamamlayıp önümüzdeki sezona hazır etmeye çalışıyoruz. Son 10 yıla baktığımızda sezon iyi geçti. Bol şekilde palamut vardı, insanlar doyusya yedi. Hemen hemen bu zamanlarda paydos ediyoruz." dedi. ●TRABZON-AA

FOTOĞRAF: AA

Mesleki yeterlilik belgeli işçi çalıştıran işverenlere teşvik, istihdama olumlu yansıdı

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Başkanı Mustafa Necmi İlhan, mesleki yeterlilik belgesine sahip işçi çalıştıran işverenlere verilen teşvik sayesinde, son 5 yılda 2 milyon üzerinde kişinin istihdam edildiğini bildirdi. İlhan, İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 10. maddesi kapsamında, işverenlere, MYK belgesi sahibi kişileri istihdam etmeleri durumunda, 54 aya kadar sigorta prim teşviki verildiğini anımsattı. Teşvik kapsamında, işverenlerin, prime esas kazanç üst sınırına kadar olan sosyal güvenlik primi işveren paylarının İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılandığını belirten İlhan, işverenlere verilen bu desteğin yaklaşık 4 bin lira ila 31 bin lira arasında değiştiğini ifade etti. İlhan, teşvikten yararlanmak için "İstihdam edilecek kişinin son 6 aydır işsiz olması", "Kişinin istihdam edildiği tarihten önceki son 6 ayın ortalama sigortalı çalışan sayısına ilave olarak istihdam edilmesi" ve "İşveren özel sektör işvereni olması" şartlarını taşımak gerektiğini bildirdi. 18 yaş ve üzeri kadınlar ile 18-29 yaş arasında erkekleri istihdam eden işverenlere 24-54 ay arasında, 29 yaş ve üzeri

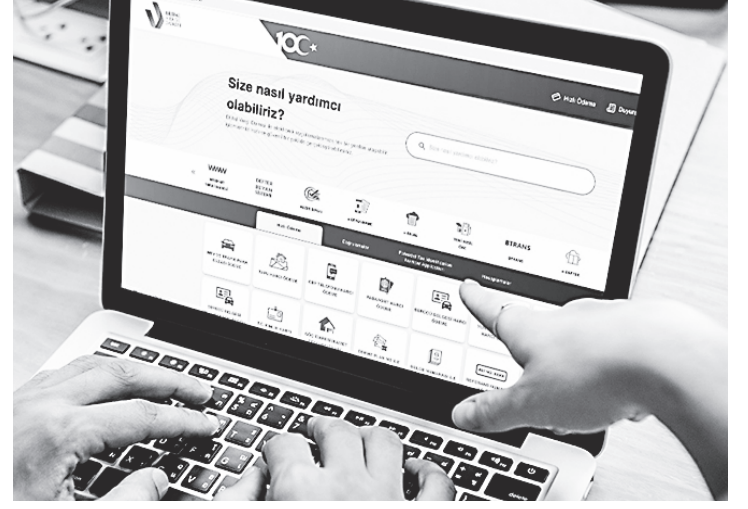
erkekleri istihdam eden işverenlere ise 6-30 ay arasında teşvik verildiğini aktaran İlhan, "Çalışmaktayken 1 Mart 2011'den sonra mesleki yeterlilik belgesi alanları, mesleki ve teknik eğitimini tamamlayanları veya iş gücü yetiştirme kurslarını bitirenleri istihdam eden işverenlere de 12 ay süreyle destek sağlanıyor. Üstelik burada kişinin, İSGK'a kayıtlı olması da söz konusuysa bu destek süresine 6 ay daha ekliyoruz." dedi. İlhan, teşvikten yararlanmak isteyen işverenlerin, Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) e-Bildirge uygulamasından başvuru yapabildiğini belirterek, uygulamanın, cinsiyet, yaş, mesleki yeterlilik belgesi kriterlerine bağlı olarak yararlanma süresini otomatik belirlediğini anlattı. Teşvikten yararlanan işveren ve çalışan sayılarına ilişkin bilgi veren İlhan, "Sosyal Güvenlik Kurumundan aldığımız son 15 yıllık verileri inceleyip analiz yaptığımızda, yılda ortalama 139 binden fazla işveren ve 307 bine yakın çalışanın bu teşvikten faydalandığını söylemek mümkün. Faydalananların yüzde 55'i kadın, yüzde 45'i ise erkek." ifadelerini kullandı. ●ANKARA-AA

Dijital Vergi Dairesi'nde geçen yıl 12,2 milyona yakın işlem yapıldı

Gelir İdaresi Başkanlığının (GİB) Dijital Vergi Dairesi hizmetinden geçen yıl 12 milyon 189 bin 318 işlem gerçekleştirilirken, e-fatura uygulamasından yararlanan mükellef sayısı da 1 milyon 565 bin 603 oldu. AA muhabirinin GİB verilerinden yaptığı derlemeye göre, e-beyanname, Dijital Vergi Dairesi, e-defter, e-fatura, Defter Beyan Sistemi ve e-tebligat gibi elektronik hizmetlerle mükelleflerin iş ve işlemlerinin hızlanması sağlanıyor. Mükellefler, Dijital Vergi Dairesi üzerinden Hazır Beyan Sistemi, Defter Beyan Sis-

temi, e-beyanname gibi birçok uygulamaya tek çatı altında ulaşabiliyor. Buna göre, e-fatura uygulamasından yararlanan mükellef sayısı geçen yıl bir önceki yıla göre 41,3 artışı 1 milyon 107 bin 692'den 1 milyon 565 bin 603'e yükseldi. Söz konusu dönemde e-arşiv uygulamasından yararlanan mükellef sayısı da yüzde 40,9 artarak 1 milyon 549 bin 138 oldu. 2023 yılında 1 milyon 99 bin 468 mükellef e-arşiv uygulamasından yararlandı. Büyük defterlerin elektronik ortamda tutulduğu e-defter uygu-

lamasına geçişte de artışlar yaşandı. Bir önceki yıl 695 bin 352 mükellef e-defter uygulamasını kullanırken bu sayı 2024'te 781 bin 584'e yükseldi. e-İrsaliye uygulamasından yararlanan mükellef sayısı da geçen yıl 402 bin 985'i buldu. Bir önceki yıl bu uygulamadan 284 bin 634 mükellefin yararlandığı belirlenmişti. Dijital Vergi Dairesi'nden yapılan işlem sayısı da geçen 12 milyon 189 bin 318 oldu. e-Tebliğat sayısı da bir önceki yıla göre yüzde 60 artarak 36 milyon 334 bin 658'e ulaştı. ●ANKARA-AA

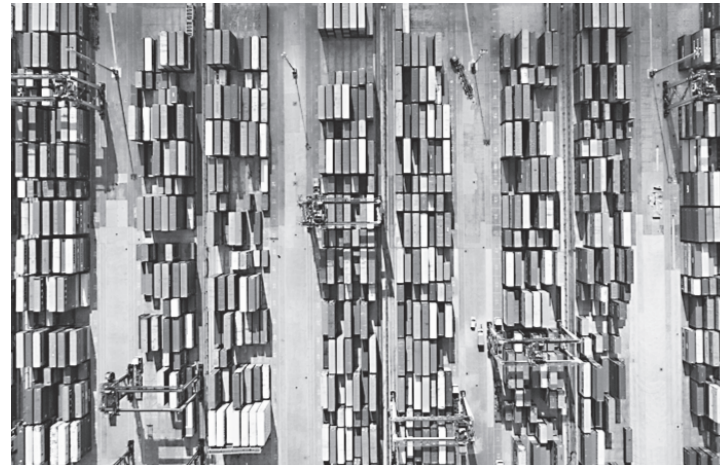

Serbest bölgelerde bu yıl 12,5 milyar doların üzerinde ihracat hedefleniyor

Ticaret Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'deki 19 serbest bölgede, 520'si yabancı sermayeli olmak üzere toplam 2 bin 89 firma faaliyet gösteriyor. Yaklaşık 90 bin kişinin istihdam edildiği bu bölgelerde, bugüne kadar 2,9 milyar dolar yabancı girişim olmak üzere 7 milyar doların üzerinde özel sektör yatırımı bulunuyor. AA muhabirine, serbest bölgelerde geline son noktaya ilişkin açıklamalarda bulunan Bakan Bolat, söz konusu bölgelerin katma değer üreterek, Türkiye'yi küresel ekonomide daha güçlü bir konuma taşıdığını söyledi.

Serbest bölgelerin 2002'de 2,3 milyar dolar, 2020'de 7,6 milyar dolar ihracat gerçekleştirdiğini hatırlatan Bolat, bu bölgelerin son 4 yılda ihracatını yüzde 60 artırdığını belirtti. Söz konusu bölgelerin geçen yıl itibarıyla 4,1 milyar dolar ticaret fazlası verdiğini anımsatan Bolat, yapılan ihracatın ise 2024'te 12 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiğini kaydetti. Bolat, serbest bölgelerin önceliğin katma değerli üretim, istihdam ve ihracat olduğuna işaret ederek, bu bölgelerden geçen yıl yapılan ihracatta orta ve yüksek teknolojlü ürünlerin payının yüzde 47,7'ye, yüksek teknolojlü ürünlerin payının ise yüzde 8,3'e yük-

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, serbest bölgelerin ihracatının bu yıl 12,5 milyar doların üzerine çıkarılmasının hedeflendiğini bildirdi.

seldiğine dikkati çekti. İhracatta ilk sırada Ege Serbest Bölgesi'nin yer aldığını, bunu Mersin ve Bursa serbest bölgelerinin takip ettiğini aktaran Bolat, sektörel olarak ise otomotiv, makine, tekstil ve konfeksiyon, çelik, kimyevi maddeler, yat ve gemi inşasının ön plana çıktığını vurguladı.

Bolat, son yıllarda yenilenebilir enerji sektörlerinde yapılan üretim faaliyetlerinin de serbest bölgelerde yaygınlaştığına değinerek, "İzmir'deki serbest bölgelerimizde rüzgar enerjisi türbin ve kanatları, İstanbul ve civarındaki serbest bölgelerimizde güneş enerjisi ekip-

manlarına yönelik üretimler yapılıyor. Otomotiv, havacılık ve savunma sanayi alanlarında faaliyette bulunan birçok ulusal ve uluslararası yatırımcı da serbest bölgelerde yatırım yapmayı tercih etti. Antalya ve Kocaeli serbest bölgelerinde de yerli ve yabancı çok sayıda yatırımcı lüks yat ve gemi inşa faaliyeti yürütüyor." diye konuştu. Serbest Bölgeler Kanunu'nda, 2008'de yapılan değişikliklerle ihracatı teşvik eden düzenlemelerin hayata geçirildiğini dile getiren Bolat, şu değerlendirmelerde bulundu: "Mevcut durumda, üretim faaliyeti ger-

çekleştiren firmaların yurt dışı satışları gelir ve kurumlar vergilerinden istisnadır. Ayrıca, yine üretilen ürünlerin yüzde 85'inin ihraç edilmesi şartıyla çalışan ücretlerinden gelir vergisi stopajı alınmamaktadır. Ayrıca yurt dışından serbest bölgelere getirilen mallardan gümrük vergisi ve KDV alınmamaktadır."

Bu bölgelerde faaliyet gösteren firmaların yaklaşık yüzde 25'inin, yabancı sermayeli şirketlerden oluştuğuna işaret eden Bolat, son yıllarda yabancı firmaların serbest bölgelere ilgisinin arttığını vurguladı. Dünyadan büyük yatırımcıların, Türkiye'deki serbest bölgelere yatırım yapmasını sağlamak için çalışmalar yürüttüklerinin de altını çizen Bolat, 17 ülke ile imzalanan karşılıklı idari işbirliğine ilişkin mutabakat zaptı doğrultusunda bu bölgelerin yabancı yatırımcılara tanıtıldığını söyledi. Serbest bölgelerin ihracatında bu yıl ilişkin hedeflere de değinen Bolat, "serbest bölgeler şehri" olarak nitelendirdikleri İzmir'de, 18 Mart 2024'te üçüncü serbest bölgenin faaliyete açıldığını anımsattı. Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nde yaklaşık 2,2 milyon metrekare Hazine arazisinin yerli ve yabancı yatırımcıların istifadesine sunulduğunu bildiren Bolat, "Bu bölgenin tam doluluğa ulaşmasıyla yaklaşık

15 bin kişiye istihdam sağlanmasını, 2 milyar doların üzerinde ihracat gerçekleştirmesini amaçlıyoruz. Yine İzmir'de dördüncü serbest bölgemiz olacak Menemen Serbest Bölgesi'nin de kuruluş çalışmaları belirli bir aşamaya gelmiş bulunuyoruz. Bu kapsamda 2025 yılında, serbest bölgelerin ihracatının 12,5 milyar doların üzerine çıkmasını hedefliyoruz." ifadesini kullandı. Bolat, yat ve tekne sektöründe önemli üretim merkezlerinden olan Antalya ve Kocaeli serbest bölgelerinin tam doluluğa ulaştığını, bu sektördeki yatırımcıların taleplerini karşılayabilmek için bu alanda yeni bir serbest bölge kurulmasına ilişkin çalışmaların da devam ettiğini bildirdi. Bolat, yeni bağlantı hatlarıyla serbest bölgelerin lojistik altyapısını güçlendirdiklerine de işaret etti. Adana Yumurtalık, Gaziantep ve Avrupa serbest bölgelerinin, lojistik avantajlarının artırılması amacıyla bağlantı hatlarıyla demir yolu ağına bağlanması çalışmalarının sürdürüldüğüne değinen Bolat, özellikle büyük hacimli yük taşımacılığının daha hızlı ve düşük maliyetli olmasını sağlayarak, serbest bölgelerdeki üreticilerin ihracat sevkiyatlarını hızlandırmayı, bu sayede rekabet güçlerini artırmayı hedeflediklerini vurguladı. ●ANKARA-AA

Türkiye otomotiv endüstrisinin şubat ihracatı yaklaşık 3 milyar dolar oldu

Türkiye otomotiv endüstrisi şubat ayında yaklaşık 3 milyar dolarlık ihracat yaptı. Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliğinden (OİB) yapılan açıklamaya göre, sektörün geçen ay yaptığı ihracat, 2024'ün aynı dönemine göre yüzde 4,7 düşüş yaşadı. Türkiye'nin toplam dış satımından yüzde 14,3 pay alan otomotiv sektöründe en fazla dış satım, 1 milyar 224 milyon dolar dolarlık ihracatla "tedarik endüstrisi" grubunda gerçekleşti. Geçen yılın aynı ayına kıyasla şubatta binek otomobiller ihracatı yüzde 0,6 azalarak 920 milyon dolara, otobüs-minibüs-midibüs dış satımı yüzde 9,5 azalışla artışla 211 milyon dolara geriledi. Eşya taşımacıya mahsus motorlu taşıtlar ihracatı 480 milyon dolar, çekici ihracatı ise 116 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. Tedarik endüstrisinde en fazla ihracat yapılan ülke olan Almanya'ya dış satım geçen senenin şubat ayına göre yüzde 7 azaldı. Önemli pa-

zarlardan Romanya'ya yüzde 23, İspanya'ya yüzde 41, Çekya'ya yüzde 27'lik ihracat artışları dikkati çekti. Binek otomobillerde en büyük pazar olan Fransa'ya dış satım geçen yılın aynı dönemiyle paralel seyretti. Önemli pazarlardan İspanya'ya yüzde 68, Slovenya'ya yüzde 90, Portekiz'e yüzde 251 ihracat artışı görüldü. Üç haneli ihracat artışının yaşandığı eşya taşımacıya mahsus motorlu taşıtlar grubunda Almanya'ya ise yüzde 120, İspanya'ya ise yüzde 198 ihracat artışı yaşandı. Otobüs-minibüs-midibüs ürün grubunda ise Birleşik Krallık'a yüzde 63, Polonya ve Sırbistan'a üç haneli artışlar kaydedildi. Otomotivde en fazla ihracat yapılan ülke olan Almanya'ya yüzde 7 artışla 470 milyon dolarlık ürün gönderildi. Fransa'ya ihracat yüzde 5 düşüşle 316 milyon dolar, Birleşik Krallık'a ihracat ise yüzde 17 azalışla 299 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. ●İSTANBUL-AA

FOTOĞRAF: AA

FOTOĞRAF: AA

Devlet desteğiyle kurduğu paketleme tesisinde 30 kişiyi istihdam ediyor

Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) tarafından ortaklaşa finanse edilen AB Katılım Öncesi Yardım Aracı Kuralı Kalkınma Programı (IPARD) kapsamında TKDK, girişimcilere birçok alanda hibe desteği sağlamaya devam ediyor. Yaklaşık 20 yıl kabızmalılık yapan Alaşkan, 7 yıl önce Nevşehir başta olmak üzere farklı bölgelerde patates, soğan ve sarımsak üretmeye başladı. Alaşkan, daha sonra ürettiği yüzlerce ton ürünün kolaylıkla pazarlanabilmesi amacıyla işçilerin uzun uğraşları sonucu yapılan paketleme işlemini teknoloji sayesinde pratikleştirmek istedi. Yaptığı araştırmanın ardından hazırladığı projeyle TKDK'ye başvuran Alaşkan, Türkiye ile AB tarafından finanse edilen IPARD Programı kapsamında yüzde 40 hibe ve KDV muafiyeti imkanından faydalanarak yaklaşık 24 milyon liralık yatırımla paketleme tesisi kurdu. Alaşkan, yıllık paketleme kapasitesi 72 bin ton olan Ürgüp ilçesine bağlı Bahçeli köyündeki

tesiste 30 kişiye de istihdam sağlıyor. Girişimci Hayrettin Alaşkan, patates, sarımsak ve soğanın hasat sonrası tasnifi ile ayıklama işlemlerinin ürünün muhafazası ve sevkiyatı açısından önemli olduğunu söyledi. Alaşkan, şöyle konuştu: "Türkiye genelinde yaklaşık 10 bin dekar alana patates, soğan ve sarımsak ekiliyor. Böyle bir paketleme tesisi ihtiyacı doğdu. IPARD'la tanıştık ve TKDK'ye başvurduk. Makinelerimiz 1, 5 ve 25 kilogramlık paketler hazırlıyor. Önceden işçi gücüyle yapıyordu. Maliyeti düşürmek ve daha kaliteli ambalaj için böyle bir tesis kurduk. Türkiye ile Avrupa Birliği ortaklığında yürütülen projeye başvuru yaptık. 24 milyon liralık yatırım yaptık ve bunun yüzde 40'ı için IPARD kapsamında hibe desteği aldık ayrıca KDV'den de muaf tutulduk. 30 işçi paketleme için gelen ürünlerin içindeki kusurlu olanları ayıklıyor. 24 milyon lirayı çıkarıp tek başınıza böyle bir tesis yapmak kolay değil." ●NEVŞEHİR-AA

Karşıyaka Basketbol'da kötü gidişat devam ediyor

Karşıyaka, Türkiye Sigorta Basketbol Süper Ligi'nin 20. haftasında Galatasaray'a deplasmanda mağlup olarak üst üste 9. yenilgisini aldı. Basketbol Süper Ligi'nin 20. haftasında Karşıyaka, deplasmanda karşı karşıya geldiği Galatasaray'a 101-80 kaybetti. Bu sonuçla birlikte İzmir ekibi, ligde üst üste 9. mağlubiyetini aldı. Karşıyaka Antrenörü Sinan Aksoylar müsabakaya dair değerlendirmelerde bulundu. Karşılaşmaya iyi bir başlangıç yapamadıklarını söyleyen Aksoylar, "Yaptığımız basit top kayıpları rakibimizin kolay sayılar bulmasına neden oldu. Dar olan rotasyonumuz, Thomas Akyazılı'nın olmamasıyla daha da daraldı. Önümüzdeki maç sahamızda Büyükçekmece ile olacak. Bu maçta en iyi şekilde hazırlanarak daha güçlü bir performans sergilemeyi hedefleyeceğiz" ifadelerini kullandı. Karşıyaka Basketbol, 16 Mart Pazar günü Mustafa Kemal Atatürk Karşıyaka Spor Salonu'nda Büyükçekmece'yi konuk edecek. ●İZMİR-İHA

Atakaş Hatayspor'un 406 günlük deplasman galibiyeti hasreti sona erdi

Süper Lig'in 27. haftasında konuk olduğu Trabzonspor'u 2-1 mağlup eden Hatayspor, geçen sezonun 23. haftasından sonra ilk kez deplasman maçından galibiyetle ayrıldı. Trendyol Süper Lig'de son deplasman galibiyetini geçen sezon elde eden Atakaş Hatayspor, dün konuk olduğu Trabzonspor'u 2-1 yenmesiyle 406 gün sonra dış sahada 3 puan aldı. Hatayspor, en son geçen sezon 27 Ocak 2024'te oynanan 23. hafta maçında Adana Demirspor'u deplasmanda 1-0 yenerek 3 puan almıştı. Ancak bu galibiyetin ardından dış sahada bir daha galip gelememi. Süper Lig'in 27. haftasında konuk olduğu Trabzonspor karşısında alınan 2-1'lik zaferle birlikte, bordo-beyazlılar, dış sahadaki galibiyet özlemini 406 gün sonra bitirdi. Hatayspor, Karadeniz temsilcisi karşısında aldığı galibiyetle bu sezon deplasmanda ilk kez hanesine 3 puan yazdırdı. Sezona teknik direktör Özhan Pulat ile başlayıp Ruza Çalimbay ile devam eden bordo-beyazlılar, 20. haftadan itibaren göreve getirilen Murat Şahin ile ikinci kez 3 puana ulaştı. Şahin yönetiminde 7 karşılaşmaya çıkan Akdeniz ekibi, 2 galibiyet, 1 beraberlik ve 4 yenilgi alarak 7 puan topladı. Atakaş Hatayspor, Trabzonspor karşısında alınan 2-1'lik sonuçla aynı zamanda sezonun üçüncü galibiyetini elde etmiş oldu. Bu sezon 25 maçta 3 galibiyet, 7 beraberlik ve 15 mağlubiyet alan Hatayspor, puanını 16'ya yükseltti. Ligde 18. sırada bulunan bordo-beyazlılar, düşme hattından kurtulmak için mücadelelerini sürdürüyor. ●MERSİN-AA

İttifak

10 MART 2025 PAZARTESİ YIL: 29 SAYI: 9955

İmtiyaz Sahibi
İTTİFAK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.
Adına
Recep İncecik
Genel Yayın Koordinatörü
Hayreddin Turan
Yazışları Müdürü (Sorumlu)
Mustafa Şahin
Haber Müdürü
Hawa İncecik
İnternet Editörü
Ayşu Mola
Sayfa Sekreteri
Elif Şahin

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Yayımlayan: İTTİFAK GAZETECİLİK
VE MATBAACILIK A.Ş.
İmzalı yazılardaki görüşler, yazarlarını bağlar.
Reklam ve Abone Müdürlüğü: 0212 514 06 62
Yönetim Yeri:
Küçük Ayasofya Mahallesi Çayiroğlu Sk. No:8
Sultanahmet - Fatih / İstanbul
Telefon: 0212 514 06 62
www.ittifakgazetesi.com

Beşiktaş, Süper Lig'de bugün Gaziantep FK'yi ağırlayacak

Trendyol Süper Lig'in 27. haftasında Beşiktaş, bugün Gaziantep FK'yi konuk edecek. Tüpraş Stadi'nda oynanacak karşılaşma, saat 20.30'da başlayacak. Haftanın kapanış müsabakasını hakem Zorbay Küçük yönetecek. Süper Lig'de oynadığı 24 maçta 12 galibiyet, 8 beraberlik ve 4 yenilgi yaşayan Beşiktaş, hanesine yazdırdığı 44 puanla 4. sırada yer alıyor. Ligin geride kalan bölümünde oynadığı 24 müsabakanın 9'unu kazanan, 5'inde berabere kalan ve 10'undan mağlubiyetle ayrılan Gaziantep FK, 32 puan ve averajla 11. basamakta bulunuyor.

Beşiktaş, ligde son 4 maçını kazandı

Siyah-beyazlı futbol takımı, ligde oynadığı son 4 karşılaşmadan galip ayrıldı. Teknik direktör Ole Gunnar Solskjær'in göreve gelmesinin ardından çıkışa geçen "Kara kartal", oynadığı son 4 lig müsabakasını da kazanarak 12 puan topladı. Bu süreçte Net Global Sivasspor'u 2-0, Trabzonspor'u 2-1 ve ikas Eyüpspor'u 3-1 yenmeyi başaran Beşiktaş, Süper Lig'in 26. haftasında Bellona Kayserispor engelini de 2-0 ile aşarak galibiyet serisini devam ettirdi. Öte yandan siyah-beyazlılar, Süper Lig'de

Tüpraş Stadi'nda oynanacak 27. haftanın kapanış maçı, saat 20.30'da başlayacak.

oynadığı son 9 maçta ise 5 galibiyet, 4 beraberlik alarak önemli bir namağlup seri yakaladı. Teknik direktör Selçuk İnan'ın yönetimindeki Gaziantep temsilcisi, ligde bu sezon deplasman maçlarında umduğunu bulamadı. Ligdeki tek deplasman galibiyetini ilk haftada Sıpay Bodrum FK karşısında alan kırmızı-siyahlı takım, sonrasında oynadığı 10 maçta sadece 2 puan topladı. Gaziantep FK, söz konusu süreçte 2 beraberlik alırken, 8 mağlubiyetle de karşılaşmış oldu.

Siyah-beyazlı takımda iki oyuncu Gaziantep FK karşısında formasından uzak ka-

lacak. Beşiktaş'ta tedavisi süren Emrehan Terzi ile maç eksikliği bulunan Necip Uysal'ın müsabakada forma giymesi beklenmiyor. Beşiktaş'ta 3 futbolcu, Gaziantep FK karşılaşması öncesinde sarı kart ceza sınırında bulunuyor. Siyah-beyazlılarda kaleciler Mert Günok ve Ersin Destanoğlu ile golcü oyuncu Ciro Immobile, yarın sarı kart görmesi halinde cezalı duruma düşecek. Bu 3 oyuncu, cezalı duruma düşmesi halinde 28. haftada TUMOSAN Konyaspor ile deplasmanda oynanacak maçta forma giymeyecek.

Beşiktaş ile Gaziantep FK, bugün Süper Lig'de 12. kez

karşı karşıya gelecek. İki ekip arasında ligde geride kalan 11 maçtan 5'ini siyah-beyazlı takım, 3'ünü Gaziantep temsilcisi kazandı. Takımlar 3 müsabaka ise sahadan puanları paylaşarak ayrıldı. Beşiktaş'ın lig maçlarındaki 16 golüne, kırmızı-siyahlı ekip 11 golle yanıt verdi. İki takım arasında sezonun ilk yarısında Gaziantep'te oynanan müsabaka 1-1'lik beraberlikle sona erdi.

Beşiktaş, evinde puan vermiyor

Siyah-beyazlı takım, Süper Lig'de Gaziantep FK ile sahasında oynadığı 5 maçı da kazandı. Gaziantep temsilcisi

ile İstanbul'da oynadığı karşılaşmaların tamamını 3 puanla kapatan Beşiktaş, oynanan 5 müsabakada kalesinde yalnızca 1 gol gördü. "Kara kartal", kırmızı-siyahlı takımın filelerini ise 11 kez havalandırdı. İki takım arasında oynanan maçlarda en farklı skorlu galibiyeti Beşiktaş, 3-0'lık skorla elde etti. Siyah-beyazlılar, 2019-2020 sezonunda rakibiyle İstanbul'da oynadığı karşılaşmayı 3-0 kazandı. Öte yandan, 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle ligden çekilen Gaziantep FK, Beşiktaş ile oynadığı müsabakada 3-0 hükmen mağlup sayılmıştı. Gaziantep FK ise 2020-2021 sezonunda Gaziantep'te oynanan maçtan 3-1 galip ayrıldı. Ayrıca 2019-2020 sezonunda Gaziantep FK'nın konuk ettiği Beşiktaş'ı 3-2 yendiği mücadele de en golli karşılaşma olarak dikkati çekiyor. Beşiktaş ile Gaziantep FK, Türkiye Kupası'nda 5 kez rakip oldu. Söz konusu karşılaşmalarda siyah-beyazlı ekip, 4 maçtan galip ayrılırken, 1 müsabakayı da Gaziantep temsilcisi kazandı. "Kara kartal" bu mücadelelerde 13 gol kaydetti. Kırmızı-siyahlı takım ise 3 kez rakip ağları havalandırdı. Kupada iki takım arasında oynanan en golli müsabaka ise Beşiktaş'ın sahasında 5-0 kazandığı maç oldu. ●İSTANBUL-AA

Trabzonspor 5. Şenol Güneş yönetiminde arzu ettiği sonuçları alamadı

Trendyol Süper Lig'de deplasmanda TUMOSAN Konyaspor'a 1-0 sahasında da Atakaş Hatayspor'a 2-1 yenilerek son 2 haftayı puansız kapatan Trabzonspor, 5. Şenol Güneş döneminde arzu ettiği sonuçları alamadı. Ligde 27. hafta sonunda oynadığı 25 maçta 8 galibiyet, 8 beraberlik, 9 mağlubiyet alarak 32 puan toplayan bordo-mavililer, üst sıralarda kendine sezon boyunca hiç yer bulamadı. Karadeniz ekibi, ligin ilk 2 haftasında alınan beraberliklerin ardından göreve getirilen teknik direktör Şenol Güneş yönetiminde oynadığı 23 maçta 8 galibiyet, 6 beraberlik, 9 mağlubiyet ile 30 puan toplayarak 1,30 puan ortalamasında kaldı.

Dış sahada galip gelemeyen tek takım

Trabzonspor, bu sezon teknik direktör Şenol Güneş yönetiminde dış sahada galip gelememi. Karadeniz ekibi, Atakaş Hatayspor'un dün Trabzon deplasmanında aldığı galibiyet ile ligde tek dış saha

galibiyeti bulunmayan takımı konumuna düşü. Bordo-mavililer, dış sahada oynadığı 12 karşılaşmada 5 beraberlik, 7 mağlubiyet ile toplam 5 puan elde edebildi. Şenol Güneş yönetiminde Karadeniz ekibi, deplasmanda 10 maçta 3 beraberlik, 7 mağlubiyet ile 0.3 puan ortalamasında kaldı. Trabzonspor, Güneş yönetiminde iç sahada ise 13 maçta 8 galibiyet, 3 beraberlik, 2 mağlubiyet ile 27 puan elde ederek 2,07 puan ortalaması yakaladı.

Büyük maçlarda galip gelememi

Trabzonspor, teknik direktör Şenol Güneş yönetiminde bu sezon büyük takımlara karşı 4 karşılaşma oynarken bu müsabakalarda 1 beraberlik, 3 mağlubiyet aldı. Bordo-mavililer, Güneş yönetiminde Beşiktaş ile sahasında 1-1 berabere kalıp, rakibine deplasmanda 2-1 yenildi. Karadeniz ekibi, evinde Fenerbahçe'ye 3-2, İstanbul'da Galatasaray'a 4-3 mağlup olarak Güneş ile söz konusu karşı-

laşmalarda hiç kazanamadı.

Son 9 sezonun en kötü dönemi

Trabzonspor, bu sezon ligde topladığı 32 puan ile son 9 sezon içindeki en kötü 25 maçlık dönemi yaşıyor. En son 2015-2016 sezonunda 25 maçta 9 galibiyet, 3 beraberlik, 13 mağlubiyet ile 30 puan toplayan Karadeniz ekibi, 32 puan ile daha sonraki 9 sezonda en az puanı bu sezon hanesine yazdırdı.

34 maçta 12 galibiyet

Trabzonspor, Süper Lig, Ziraat Türkiye Kupası ve Avrupa kupalarında bu sezon oynadığı 34 resmi maçta 12 galibiyet, 11 beraberlik, 11 mağlubiyet aldı. Ligdeki 25 müsabakasından 8 galibiyet, 8 beraberlik, 9 mağlubiyet alan bordo-mavililer, Avrupa'da da 2'şer galibiyet, beraberlik ve mağlubiyet yaşadı. Trabzonspor, Ziraat Türkiye Kupası'nda 2 galibiyet, 1 beraberlik elde etti. ●TRABZON-AA

Liverpool'un Mısırlı yıldızı Muhammed Salah, tarihe geçmeye devam ediyor

Mısırlı yıldız futbolcu Muhammed Salah, Liverpool tarihinin 3'üncü, Premier Lig'in 5'inci en skorer oyuncusu oldu. Liverpool'un Southampton'ı 3-1 yendiği 28. hafta maçında iki gol kaydeden Salah, geçirdiği harika sezona yeni başarılar eklemeye devam ediyor. Lig tarihinde 184 gole ulaşan Salah, en skorerler sıralamasında 5. basamakta bulunan eski Manchester Cityli futbolcu Sergio Agüero'yu yakaladı. Listenin zirvesinde 260 golle Alan Shearer bulunuyor. Harry Kane 213, Wayne Rooney 208 ve Andrew Cole 187 golle Shearer'i takip ediyor.

Liverpool tarihinin en golcü üçüncü ismi

Salah, kulüp tarihinde tüm zamanların en golcü-

leri listesinde üçüncü sıranın sahibi oldu. Mısırlı futbolcu, 390 maçta görev aldığı Liverpool formasıyla gol sayısını 243'e çıkararak Gordon Hodgson'ı (241) geride bıraktı. Bu alanda Ian Rush 346 ve Roger Hunt 285 golle Salah'ın önünde yer alıyor.

Bu sezon 32 gol, 22 asist

Liverpool'un bu sezonki başarısında 54 kez skor katkısı sağlayarak büyük pay sahibi olan Salah, kariyerinin en üretken dönemlerinden birini yaşıyor. Mısırlı futbolcu, bu sezon Premier Lig'de 27 gol ve 17 asistle iki istatistikte de zirvede bulunuyor. Tüm kulvarlarda ise 41 maçta çıkarak 32 gol, 22 asist üreten Salah, takımını sırtlamayı sürdürüyor. ●İSTANBUL-AA

İttifak

10 MART 2025 PAZARTESİ

www.ittifakgazetesi.com

SULTANAHMET SOHBETLERİ -34

KÜLTÜR - SANAT

HAZIRLAYAN: MUSTAFA ŞAHİN

ÖNEMSENMEK

"Ben cinleri ve insanları
sırf Beni tanıyıp yalnız
Bana ibadet etsinler diye
yarattım." (Zariyat 56)

ESKİDEN köyümüzde bugünkü kadar üzüm bağları yoktu, o yüzden (60 lı 70 lı yıllar) o yıllarda üzüm bağlarını beklerdik. Bizim bağımız köye 1,5 km. uzakta, bir tarafı dere, bir tarafı dağlık ve, diğer tarafları tarlaydı. Dedem bağıyla çok övünürdü ama övündüğü kadar da vardı çünkü, bırakan bizim köyü, civardaki diğer köylerde bile böyle güzel, bakımlı ve verimli bir bağ yoktu.

Bizim bölgenin en iyi bağları Ladik'dedir (Gökçeli), bugün de hâlâ öyledir. Bizim Niksar, Erbaa havalisinde bağcılığı bilimli, ticarî ve tarıma en uygun şekilde Lâdikliler yapardı o günlerde. (Şu anda bizim köyde de ziraata uygun bilimli bağcılık yapılmaktadır.)

Dedemin bağı da o zamanlarda onları aşmıştı, Ladik'in en ünlü bağcıları bizim bağı görmeye gelirlerdi. Köyümüzde başka güzel bağlar da vardı tabii ki...

Dedem bağa bir seyyan yaptı, gelişigüzel bir seyyan. Amcamın oğlu Kemal 'le 15 Ağustos'ta bağa taşınıyorduk, ta Eylül sonuna kadar o seyvanda yatıp kalkıyorduk. Kuzenim Kemal'le aynı yaşıydık ve adeta kardeş gibiydik, ama o benden bir sene sonra okula başladığı için benden bir sınıf gerideydi. O günlerde okullar Eylül'ün son haftasında açılırdı, bağdan direkt Tokat'a

İHSAN
GÜMÜŞ

www.ittifakgazetesi.com

okula giderdik. Bağdaki günlerimiz ve gecelerimiz çok zevkli ve eğlenceli geçerdi. Okulun lise sınıfına geçtikten sonra, (o tarihte imam Hatip okulları 4+3=7 yıl aynı çatı altında eğitim yapardı) çevre köylerdeki okul arkadaşlarımız da akşamları bize katılır sabahlara kadar sohbet ederdik. O günlerde Ladik'de sinema açılmıştı, akşamları sinemaya giderdik, bizim için o günlerin tek ve kaçınılmaz zevki sinemaydı.

Ladikli Erdal Yavuz vardı, bizi karşılar beraber sinemaya gider, film bittikten sonra bizim bağa gelirlik. Erdal, Tokat İmam Hatip'de Türkçe öğretmenimiz Nazif Yavuz 'un yeğeniydi , aynı yaş ve aynı sınıftaydık. Tabii ki o günlerde bağ komşumuz Enver , yine Kemal'in sınıf arkadaşı Onan'lı Muzaffer Duyum da bu sohbetlerde bizimle beraber olur, hatta bazen köydeki akrabalarımız da bize katılırdı, bağın üst tarafında seyyanın yanında karnı yukarı yatar bulutların şeklini yorumlar, hayaller kurardık, zaman zaman bağda bu ekiple sabahlardık da!..

Yine bu arkadaşlarla bir akşam sinemaya gittik, tabii ki oradan yine bizim bağa döndük, saat

03.00 kadar, közde mısır pişirdik, sohbet ettik , eğlendik ve o gece bağda sabahlamadık ve köye döndük.

Evimiz ahşap iki katlı, ilk katta ambarlar, traktör ve tüm tarım alet ve edavatları var, o yüzden ikinci katta oturuyoruz, kot farkından dolayı birkaç basamak merdivenle ikinci katın müstakil girişi var, biz hep bu girişi kullanıyoruz.

Eve geldim kapı arkadan kilitli, zira bizi, genellikle bağda yattığımızdan beklemiyorlar, bende anahtar da yok, annemin babamın odası girişte sağda, kimseyi rahatsız etmek için kapıyı

usulca çaldım, hiç ses soluk yok. Geniş bir aileyiz; dedem, baba annem, anne -baba, beş tane de kardeşim var. Onları rahatsız etmek için kapıyı duyuracak şekilde çalmadım.

Giriş kapısının üzerinde 25-30 cm. genişliğinde, 1 metre uzunluğunda cam yeri var ama cam yok fakat demirli, lakin demirlerin arası da 30 cm. civarında açık , kapının fireğine basarak o aralıktan eve girdim. Tabii ki kimse duymadı girişimi, gittim sessizce odama yattım.

Sabahleyin geç kalktım doğal olarak, evden hiç kimse de ; "ne Zaman geldin, eve nasıl girdin,

kilitli kapıyı nasıl açtın" diye soran olmadı. Ben okuyorum, İmam -Hatip Lisesi son sınıftayım, ailem bana güveniyor, inanıyor, hata yapmayacağımı, bana tür sorunlar sorarak beni inciteceklerini düşünüyordular doğal olarak, ama ben olaya farklı bakıyorum ve bu olay benim canımı sıkıyor. Arkadaşlar anlatıyor ; " Peder kızdı, bağırıldı- çağırıldı, bu saate kadar neredeydin" diye. Benim ailem bana hiç bir şey sormuyor, ben içten içe alıyorum; "ailem benim varlığım ve yokluğumu önemsemiyor demek ki" diyorum kendi kendime. Bana niye bir şey sormadıklarının da farkındayım esasında. Ne olursa olsun, o yaşımda ilgi bekliyorum, bana kızlmaları, hatta bağırıp çağırmalarını bekliyorum elbette ki!.. Ailemin beni çok önemseydiğini bildiğim halde; "Acaba bencil bir düşünceye mi sahibim, kendimi çok mu önemsiyorum" gibi savlardan da kendimi alamıyorum.

Neyse o eğitim yılı sonunda okuldan mezun olduk, üniversite tahsili için İstanbul'a geldim.

O zamanlar şimdiki gibi 7/24 haber veren televizyon kanalları yok, hatta televizyon yoktu. Haberleri ya radyodan ya da gazetelerden öğreniyoruz. Yurtta kalıyoruz, odamızda radyo olmadığı için haberi genelde gazetelerden öğreniyoruz. Bu vesileyle her gün düzenli olarak birkaç gazete alıp okuyoruz.

Bir gün gazetede ilginç bir haber okudum: " Genç bir kadın Eminönü'nde vapurdan kendini denize atarak intihar emek istedi,

çevredeki bunu gören duyarlı insanlar denize atlayarak kadını boğulmaktan kurtardı.

Bu arada polise haber verildi, polis gelerek ifadesini almak üzere kadın karakola götürüldü.

Polis; 'niçin intihara teşebbüs ettin' diye sordu kadına, cevap vermedi kadın.

'Sizden bir ricam var, lütfen kocamı çağırın o gelince sorunuzun cevabını vereceğim ' dedi.

Kocası polis tarafından karakola getirildi, adam karısını görünce; bunu gayet normal karşılayarak, sanki olağan bir durummuş gibi ; 'geçmiş olsun duvarımda, haydi kalk eve gidelim.' dedi.

Kadın polislere dönerek; ' iste bunun için intihara teşebbüs ettim ' dedi."

Normal bir koca böyle bir hayatı konuda bu kadar tepkisz kalabilir mi?..

Kadın kocasının kendisine bağırıp çağırmasını, şaşkına dönmelerini bekliyor hatta kızmasını ve çok sert tepki göstermesini bekliyordu, kısacası önemseydiğini, ilgisini istiyordu.

Belli ki kocası kadına karşı ilgisiz ve sormusuzdu.

Bu haberi okuduktan sonra, kendime hak verdim, doğru bir algı üzerinde olduğumun farkına vardım.

İnsan sosyal bir varlıktır, şüphesiz ki sosyal sorumlulukları vardır.

İnsanlar yeryüzünde Allah'ın halifeleridir, her insan her yaşta tanınmak, bilinmek ve etrafından ilgi görmek ister, vesselam. İstanbul/Kadıköy, 07.10.2024

ÖZLEM

Ben seni hiç sevmedim
Hiç de özlemedim senelerce
Geceler boyu ağlamadım ki
Yanmadı ki yüreğim cayır cayır
Özlem nedir ki sensizlikte
Yangın nedir ki gözlerinde
Hasret nedir ki gecelerde

ŞEHİRİ
KARABUĞA

www.ittifakgazetesi.com

Ölüm nedir ki sensizlikte
Gelme, istemem artık
Gelme, sakın gelme
Kalmadı ki bende ben
Hepsi artık sadece sen

Git gelmediğin kadar
Git sevmediğin kadar
Git sensizlik kadar
Git ölüm kadar
Gelmediğin yüreğime
Gırme artık.

Havada şiir kokusu var
Kağıt kalem yetiştirin
Boşa gitmesin mısralar
Aktıyorken yürekten

Sevda yüklü dizeler
Değmesin üstüne
Aşkta anlamaz gözler
Usul usul yağın yağmur
Ve ben...
Yanagıma düşen sendin
Bir yanım sızsı
Diğer yanım huzur
Kalakaldım ortasında
Sen kokan yağmurun

Gidesim gelmedi
Özlemişim.
Seni ne çok sevdim bilirsin
Sensizliği de
Sen kadar
Hiç gitmedin ki benden
Yaprak dökse de
Her bahar çiçek açtın
Seni sensiz yaşamak
En tatlı acı bana

AHMET HAMDİ TANPINAR "BEŞ ŞEHİR" KİTAP TAHLİL YAZI DİZİSİ 3-1

Tarihin Ahengi Konya ve Bozkır Güneşi

Tanpınar, Konya'yı Selçuklu sultanlarının şehri olarak anlatır. Şehir kimi zaman kendini gizler, kimi zaman gizini bozkura açar. Konya'nın özünden Meram bağlarına da Mevlânâ'ya da yol vardır. Tanpınar, Konya bölümünde betimlemelere özel yer verir. Konya'yı olgun bir kadına benzetir. Ona göre, maziye hediye eden, seven ve sevilen bir kadındır. Bozkır güneşi, Konya'nın üzerindedir. Öyle ki, mücevherlere benzeyen Selçuk adları, muharebelerden gelen ünvanlar gibidir. Anadolu Selçuklu Devleti yaşananlara rağmen yeni bir milletin, yeni bir dilin doğumunu sağlar.

Konya'nın tarihini ve zevkini dile getiren Tanpınar, Alâeddin Keykûbâd dönemini inceler. Konya Kalesi, Kubâdâbâd, Kubâdiye planlarının hükümdara ait olabileceğini belirterek; levent, cengâver, politikacı, mimar, şair yönlerini anlatır. Anadolu Selçuklularının anahtarı Konya'dır. Tanpınar, "Bir başkent daima başkenttir. Ne kadar susturulursa susturulsun, yine konuşur." (s.101) diyerek payitahtın mukadderatını anlatır ve devam eder: "İstîlâlar, harpler, karışıklıklar içinde bile Selçuk bünyesi muazzam şekilde yapıcıdır." (s.102) XI. asrın başından XIV. asrın sonuna değin ekonomik imkânların el verdiği; cami, türbe, medrese, hastahane, imaret, han, kervansaray gibi yüzlerce yapı vücuda gelir. İklimlerden, beyliklerden, şehirlerden geçen yerli gelenek; taş, tuğla, sanat ocaklarıyla Anadolu'yu imar eder. Yapılarda yalın taş blokları da

MÜGE
AYDIN

www.ittifakgazetesi.com

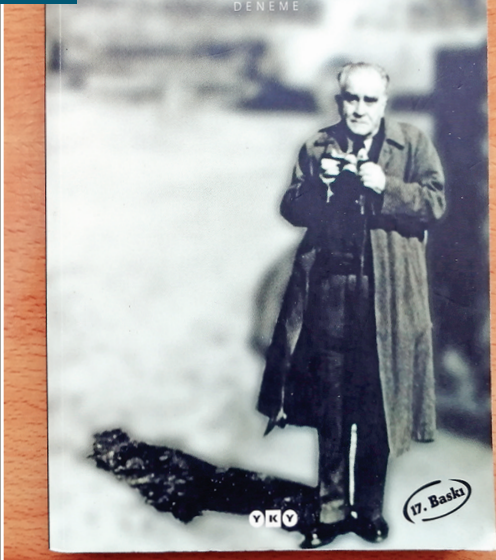
görmekli taç kapıları görmek mümkündür. Çatı yapıları, tonoz ile kubbe arasında, çadır örnek alan mimari tarzıyla kendini ve rengini arar. Bozkır güneşi, çinilerde insan yüzüyle konuşur. Güneş aydınlığı, iyiliği, gücü hatırlar. Kubâdâbâd kristalin çiniler günümüze dek gelir. Karatay Medresesi'nin güneş gibi parlayan çini tavanı dönemin zevkindendir. Selçuklu'nun kurduğu medeniyet, sanatını her yönüyle ele alır.

Anadolu Selçuklularının anahtarı Konya'da, bu anahtar Mevlânâ'dadır. Mevlânâ, Konya'ya babasıyla (1228) gelir, Divân-ı Kebîr ve Mesnevî burada dile gelir. Sırçalı Mescit (1242), Karatay Medresesi (1251), İnce Minareli (1264) yapılarının harcı Mevlânâ'nın dilidir. Mimari manzumedin, manzume mimariden ayrı olur mu? Tanpınar'a göre Konya'ya gelen Şems, kaleyi içeriden fetheder. Şems, Mevlânâ'ya ayna olur, nardan nura yol olur. Yazarımız, "Birlik felsefesi onda hayattan bir kaçış olmaz, belki ilahî aşkı kendini kaybettikçe hayatı ve insanı bulur." (s.107) diyerek aktarır ve devam eder. Halk kinden ve kandan, ümide ve affa doğru koşar. Anadolu, ayrılıkların arasından bu pınardan içer ve dirilir. İyiliğin kendi olan sevgi ve imkânlarını bulur, yeniden doğar.

Tanpınar, "Mevlânâ'nın hasret ve sevgi felsefesi, bütün Mevlevîlikte beraber öz halinde bu on sekiz beyittir."

Ahmet Hamdi Tanpınar

Beş Şehir

BÜTÜN YAPITLARI
DENEME

(s.110) der ve paylaşmaya devam eder. Mevlevî musikisini, on sekiz beyitin ezeli özlemiyle "ney"de bulduğu vurgular. Musiki manzumedin, manzume musikiden ayrı olur mu? Yahya Kemal, "Şeb-i Lâhûta manzume-i ecrâm gibi/Lâfz-ı bişnev'le doğan debebe-i mânâyz" derken vefasını takdim eder. Mevlevîlik, erkânıyla bir medeniyetin çiçeği olur, verdiği terbiye ile kimliği olur. İnsan ve kâinat diye gelir, "Hoşça bak zatına kim zübde-i âlem-sin sen", beyitiyle Galib hayatı takdis eder.

Tanpınar, Konya Lisesi'nde görevliken (1925), Orta Anadolu'nun türkülerini, halkın kederini yeniden duyar. Bu hislerle savaş yıllarına (1916) döner. Kerkük'ten Konya'ya, bir cepheden öbürüne asker nakleden yük

vagonlarında kurşun gibi yakıcı ve yakutğu yerde külçelenen türkülerin acısını içinde duyumsar. 14 yaşındadır, daha çocukken, savaşın acısını bu istasyonda anlar. Konunun önemini, "Anadolu'nun romanını yazmak isteyenler, ona mutlaka türkülerden gitmelidir." (s.114) diyerek açıklar. Yazarımız bölümü, Birinci Alâeddin'in altın kakmalı, sırma işlemeli, siyah saltanat çadırını tahayyül ederek tamamlar. Bizi de bu atmosfere davet eder. Selçuk destanının ve dramının yanında, bir anda, sevinçler ve acılar birbirine karışır.

Bursa'da Zaman ve Rüya Tasvir-i Efkâr gazetesinde yayımlanan "Bursa'da Hülya Saatleri" isimli şiir (1941) ilk halinden sonra "Bursa'da Zaman" ismiyle günümüze gelir. Tanpınar şiirde, "Yekpâre bir anda gün, saat, mevsim" der. Geçen zamanı bir "an" ile anlatır. Tanpınar, zaman içinde zaman, mekân içinde mekân bulur. Bursa, bize en yalın haliyle gelir, hülyadır, gönlünü avutan hayaldir, uyku ile uyanıklık arası bir rüyadır. "Belki de rüyası eski cedlerin" derken, geçmişten geleceğe cedlerin rüyasından bugünü anlatır.

Denemeyi okumadan şiiri, şiiri okumadan denemeyi anlamak mümkün müdür? Tanpınar, Bursa bölümünü yazarken oya gibi işler, şiir gibi özenir. Bursa'nın fethi (1362) ile başlayan süreci mucize, kahramanlık ve ruhanîyet devri olarak tanımlar. Evliya Çelebi, "ruhanîyetli bir şehirdir" der. Sadrazam Keçeci Fuad Paşa, "Osmanlı tarhinin dibacesi" diyerek belirtir. Bursa, zaman içinde zaman, mekân içinde mekân anlatır: "Kâh bir türbe, bir cami, bir han, bir mezar taşı, burada eski bir çınar, ötede bir çeşme olur ve geçmiş zamanı hayâl ettiren manzara ve isimle, üstünde sallanan ve bütün çizgileri bir hasret sindiren geçmiş zamanlardan kalma aydınlığıyla

sizi yakalar." (s.121) Bursa'da, doğa ve tarih aynı gönlü paylaşır, aynı dide anlaşı.

Zaman ve zemin birbirine bağlıdır. Gümüşlü, Osman Bey'in istirahatgâhı, eski Bizans manastırındır. Yeşil Türbe ve Yeşil Cami ile ölümün yüzü değişir, sükûn gelir. Tanpınar'ın çocukluk tahayyüllerinde, Bursa'yı seven babasının hatıraları ile tarih kitabında okudukları birlikte, el eleder. Konuralp ve Geyikli Baba'nın gazaları içinde zafer duygusunu uyandırır. Horasan Er'leri cesaretin vücut bulan halidir. Asya'nın içinden Anadolu'ya gelir, Bursa feth olunmadan şehrin etrafında zaviye kurar, yeri gelince Orhan Gazi ile birlikte fethedilmiştir şehirde ilk attığı adımların aksini adlarından dilediğimiz bütün bu kahramanlar nasıl insanlardı?" (s.124)

Yazarımız, ruhumuzun hülyalarla beslendiğini dile getirir. Bursa'yı tek başına bütün bir bahar güzelliğiyle dolduran Nilüfer Hatun'a söz gelir. Nilüfer Hatun, kuruluş devrinin sert simasına aşkın teessümünü getirir. Şeyh Edebalî'nin kızı Mal Hatun ile Osman Bey'in aşkıyla kuruluş başlar. Aydos Kalesi'nin kapılarını, Abdurrahman Gazi'ye aşk olan bir tekfur kızı açar. Tanpınar, "Hakikaten bu devir, geleceği müjdeleyen rüyalarıyla, aşklarıyla, kahramanlıkları ve ermiş hikâyeleriyle tam bir destandır. Ve bizim ilk büyük şairlerimiz de bu destanı o kadar saf bir dille parça parça veren Aşık Paşazade, Neşri, Lütî Paşa gibi müverrihlerimizdir." (s.125) diye yorumlar. (DEVİM EDECEK)